GÖCSEJ-ZALA MENTE LEADER EGYESÜLET

LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia

GÖCSEJ-ZALA MENTE
LEADER EGYESÜLET

2023-2027

Elfogadva: 2023. szeptember 29.

Készítette: a Göcsej-Zala mente Leader Egyesület munkaszervezete

Tartalom

Rövidítések jegyzéke 3

Bevezetés 4

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata 5

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése 7

- Böde – kreatív rendezvények, identitás rendezvények, falusi turisztim,ai szálláshelyfejlesztési programok, szőlőhegyek revitalizációja, vadászturisztikai fejlesztések 9

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása 10

4. Horizontális célok 11

4.1 Esélyegyenlőség 11

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem 12

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések 12

6. Külső koherenciák azonosítása 15

7. Helyzetfeltárás 18

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása 18

7.2 SWOT analízis 20

8. A stratégia beavatkozási logikája 21

8.1 A stratégia jövőképe 22

8.2 A stratégia célhierarchiája 22

9. Cselekvési terv 23

9.1 Az intézkedések leírása 23

9.2 Együttműködések 29

9.3 Kommunikációs terv 31

9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek 32

10. Monitoring és Indikátorok 32

10.1 Monitoring 34

10.2 Az indikátorok megadása 35

11. Indikatív pénzügyi terv 38

Mellékletek 40

Rövidítések jegyzéke

EU	Európai Unió
HACS	Helyi Akciócsoport
HBB	Helyi Bíráló BizottságF
HF	Helyi Felhívás
HFS	Helyi Fejlesztési Stratégia
IH	Irányító Hatóság
KAP	Közös Agrárpolitika
KAP ST	Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv
LEADER	Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében
SWOT	Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer
VP	Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A Göcsej-Zala mente LEADER Egyesület területe, az ország Nyugat-Dunántúli régiójában, a Zalai-dombság nyugati részén, valamint a Zala völgyében terül el, Zalaegerszeget „körbe ölelve”, annak vonzáskörzetében. Települései (49 település), magas erdősültséggel, dombokkal, völgyekkel tagolt, sajátos arculatú térséget alkotnak. Három földrajzilag könnyen elkülöníthető kistájegységből áll.

Az Egyesület tervezési területének elemzése alapján azt mondhatjuk, hogy a térség összességében, de főleg az Észak(Felső) és Belső Göcseji településeknél, komoly problémákat mutatnak, a társadalomi-közösségi viszonyok és a gazdaság tekintetében is. Eddigi tevékenységünk során is igyekeztünk az egyedülálló természeti és táji értékeinkre, mint potenciális fejlesztési lehetőséget megalapozó kincsre támaszkodni, törekedve a kapcsolódó terület, település- és vidékfejlesztési programokkal való szinergiára, együttműködésre. A belső és külső együttműködési kényszer ellenére, megyei szinten még mindig gyerekcipőben jár az együttműködés, összehangoltság és ezáltal, a forrás felhasználási kombinációk hatékony alkalmazása, ezért a további években kiemelt hangsúlyt szeretnénk erre helyezni.

Szerény lehetőségeinket felhasználva, továbbra is folytatjuk a helyi mikrovállalkozások támogatását, melyre a foglalkoztatottság fenntartása, a helyi szolgáltatások megfelelő szintű biztosítása érdekében hosszú távon is szükség lesz. Ki kell használnunk a helyi közvetlen, ügyfélközpontú, rugalmas szolgáltatási attitűdünket, tapasztalatainkat, mivel a „legkisebbek”, az 1-2 főt foglalkoztató mikrovállalkozások részéről jelentős igény van rá.

A természeti és táji értékek, az épített örökség, a kulturális hagyományok megőrzése vagy akár az önellátási képesség fejlesztése vonatkozásában is nagy jelentőséggel bírnak zártkertjeink, szőlőhegyeink. A gazdag természeti értékek kiváló lehetőséget jelentenek az aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztésekhez, a bakancsos-kerékpáros, vadász és apiterápiás turisztikai fejlesztéseink eredményeit tovább szeretnénk vinni és hálózati együttműködésekké fejleszteni.

Térségünkben jelentős hagyománya van az innovatív fejlesztéseknek, fontos, hogy a helyi problémákra való hatékony válaszokat tudjunk adni, ezért ezen készségeket térségi hatású minta programokon keresztül tervezzük támogatni.

A térségünk erőforrásait, kincseit modern formában, digitális környezetben meg kell őriznünk és kreatív módon bemutatnunk. A Térségi Digitális Érték és Élménytár programunk eredményeit is felhasználva, az egyre feszítőbb igényként megmutatkozó, a közös térségi imázs, közös, összehangolt fellépés és arculat kialakítására irányuló tevékenységet alakítunk ki, amelyet saját koordinálású projektként valósítunk meg.

Mindezeket összegezve stratégiánkat 3 intézkedésben tervezzük megvalósítani:

1. Lokális gazdaságfejlesztés: ahol a helyi mikrovállalkozásokat segítjük abban, hogy vidéki kistelepülési foglalkoztatási problémáit megoldani képes, környezet alakuljon ki.

2. Helyi közösségeket és identitást erősítő kezdeményezések támogatása: ahol a helyi közösségeket támogatjuk abban, hogy befogadó, a hagyományokat őrző, együttműködő, világos értékrendet és identitást erősítő programok tudjanak megvalósulni.

3. Térségi Innovatív, minta és modellprogramok támogatása: ahol az új, adaptálható, innovatív, térségi vagy mikro térségi szinten megjelenő fejlesztéseket akarjuk katalizálni, felhasználva a technológiai forradalom által nyújtott lehetőségeket és az Okos Falu Program adta lehetőségeket is.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A 2014-2020 EU programozási időszakot követően új programozási ciklus vette kezdetét. Magyarország KAP Stratégiai Tervét 2022. november 7-én fogadta el az Európai Bizottság. A 2027-ig tartó időszak költségvetése hazánkban 14,7 milliárd euró: ennek csaknem felét a magyar kormány biztosítja, 8,4 milliárd euró forrás pedig az Európai Uniótól érkezik. A vidékfejlesztési források több mint fele (csaknem 1500 milliárd forint) gazdaságfejlesztésre fordul, míg több mint 1000 milliárd forint fenntarthatósági célokat szolgál majd.

A hazai LEADER program, ezáltal a GZMLE Helyi Fejlesztési Stratégiája a **KAP ST SO8 célkitűzését szolgálja**, melynek lényege a foglalkoztatás, a növekedés, a nemek közötti egyenlőség, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztések előmozdítása a vidéki térségekben. A KAP ST vonatkozó céljai közül akciócsoportunk a következőkhöz kíván hozzájárulni:

- **1. főszükséglet**: **A munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők jövedelem eloszlásának és életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével**
  A GZMLE az előző programozási ciklushoz hasonlóan támogatni szeretné a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítását (KAP ST 8.1.2), a nem mezőgazdasági mikrovállalkozások tervezett fejlesztéseit.
  A GZMLE korábban is támogatta turisztikai fejlesztés keretében a megújuló energiaforrások alkalmazását. Jelen időszakban a szintén nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a megújuló energia hasznosításra, akár közösségi megoldások által (KAP ST 8.1.6).
- **2. Főszükséglet: Helyi együttműködések támogatása a vidéki területeken**
  Helyi akciócsoportunk 2008-ban alakult meg, így több mint 12 éve biztosít emberi erőforrást a fejlesztéspolitikai programok, különösen a LEADER végrehajtására (KAP ST 8.2.1).
  A GZMLE támogatja a vidéki terek életminőségének javítását, a kevésbé tőkeerős vidéki mikrovállakozások és civil szervezetek, önkormányzatok kis léptékű, helyi szükségletekre szabott fejlesztéseit, így biztosít helyi/térségi igényekhez illeszthető fejlesztéseket (KAP ST 8.2.2).
  Akciócsoportunk számára fontos a helyi együttműködések létrehozása, erősítése, ezért stratégiánk által hozzájárulunk a helyi fejlesztések összhangjának megteremtéséhez, mikrotérségi együttműködések kialakításához, fenntartásához (KAP ST 8.2.3).
- **3. Főszükséglet: Helyi infrastruktúra és szolgáltatások színvonalának javítása**
  Egyesületünk az előző időszakban közösségi terek létrehozásának, továbbá turisztikai fejlesztések támogatásával igyekezett elősegíteni a települések infrastrukturális és épített hátterének fejlesztését. Jelen időszakban szintén tervezzük az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások hátterének fejlesztését (KAP ST 8.3.2), mivel ezek a vidék népesség megtartó erejének fontos összetevői.

A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület stratégiájának fontos részét képezi a munkahelyteremtés- és megőrzés, ezáltal hozzájárul az önfoglalkoztatáshoz és a vidéki mikro vállalkozások fenntartásához, fejlesztéséhez. Akciócsoportunk forrásainak több mint 50%-át fordítja gazdaságfejlesztésre.

A HFS megvalósításával hozzájárulunk az **R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya** eredménymutató megvalósulásához. Településeinket támogatjuk a helyi LEADER ötletek kidolgozásában, megvalósításában, a civil szervezetek és vállalkozások aktivizálásában egyaránt.

Az intézkedések, amelyek a pályázati kiírások alapját képezik:

- **Lokális gazdaságfejlesztés**
- **Térségi innovatív, minta és modell programok támogatása**
- **Helyi identitást erősítő kezdeményezések támogatása**

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása" megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappillérének megvalósítása

1) Területalapú megközelítés: a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítése, annak a KAP-ST-vel való kapcsolatának meghatározásához szükséges a HFS által érintett terület azonosítása. A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület 3 mikrotérséget (49 települést) foglal magába, melyek valamennyien a zalaegerszegi járáshoz tartoznak, így földrajzilag egységet alkotnak. A működési terület településeit és lakóit a földrajzi helyzet mellett a közös természeti, építészeti és kulturális értékek, identitás, hagyományok és szokások kötik össze.
2) Alulról építkező megközelítés: a Leader-program helyi megvalósításának alapja a helyi igények meghatározása a helyi önkormányzatok, civil szervezetek, lakosság és vállalkozások céljainak, fejlesztési elképzeléseinek megismerésére alapozva. A HFS tervezése, elkészítése során több fórumot és számos személyes egyeztetést tartottunk, emellett projektötlet adatlapok gyűjtése által is igyekeztünk ösztönözni a helyieket az együttműködésre, a közösen-gondolkodásra.
3) Innovativitás: a tervezés során kiemelt figyelmet fordítunk az innovatív ötletek, újítások támogatására, ahogy ezt a korábbi (2014-2020-as programozási időszakban is tettük).
4) Integrált megközelítés: a HFS tervezésében, majd megvalósításában mindhárom szféra (önkormányzati, civil, vállalkozási) szerepet vállal(t). A közösen megfogalmazott stratégia erősíti a közösségi gondolkodást, a helyi fejlesztéseket, emellett elősegíti különböző gazdasági és társadalmi szektorok együttműködését. A Leader-program emellett fontos kiegészítője más hazai és uniós programoknak (pl. EFOP Plusz, vármegyei ITP, TOP+, MFP, NEA), melyek együttes kiaknázása pozitív hatásokat indukál a kedvezményezettek számára.
5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a térség problémáit a helyiek ismerik a leginkább. A decentralizált, helyi igényekre és sajátosságokra alapuló döntéshozatal, továbbá forráselosztás- és felhasználás a LEADER-program sajátos jellemzője. Fontos alappillér, hogy a helyi igények alapján meghatározott pályázati felhívásokra beérkező támogatási kérelmek ügyintézése és elbírálása is helyi szinten történik. A programozási időszakban folyamatosan adott a lehetőség a felhívások, illetve forráskeretek aktualizálására, módosítására.
6) Hálózatépítés, együttműködés: az egyesület munkaszervezete tagja a Nyugat-Dunántúli HACS-okat magában foglaló csoportnak, mely jellemzően negyedévente régiós értekezlet keretében segíti a tudásátadást, a tapasztalatcserét, a pozitív gyakorlatok egymás közötti megosztását. Emellett közvetlen kapcsolatban állunk a Zala Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályának, továbbá az illetékes Irányító Hatóságnak a munkatársaival a felmerülő kérdések, problémák hatékony kezelése érdekében.

7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: az egyesület munkaszervezete közvetlen kapcsolatot tart fenn a fejlesztésben érintett szereplők nagy részével. A munkaszervezeti munkatársai személyesen, telefonon és emailben egyaránt rendelkezésre állnak. Az együttműködés alapja a tudásátadás, tapasztalatcsere, folyamatos kapcsolattartás.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

Az előző, 2014-2020-as költségvetési ciklusban beérkezett projekt ötletek és megvalósult LEADER fejlesztések nyomon követése, az eredmények összegzése a teljes időszak alatt folyamatosan történt. Az utolsó támogatási igény benyújtása 2023. június 30., az utolsó kifizetési kérelem benyújtása pedig 2025. június 30-ig engedélyezett.

A HACS rendelkezésére álló fejlesztési forrás minél hatékonyabb felhasználása, a minél nagyobb vidékfejlesztési eredményt, gazdasági növekedést elérendő cél érdekében a HACS-ot alkotó 3 térségben az önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozók aktív bevonásával alakítjuk ki új stratégiánkat.
A munkaszervezet 2022.novemberben projektgyűjtő adatlapot tett közzé honlapján, hogy képet kapjon a fejlesztési elképzelésekről. A beérkezett adatlapok alapján megállapítható volt, hogy a Leader-szerű fejlesztések mellett, nagy az érdeklődés az egyéb TOP-ban, EFOP-ban, Magyar Falu Programban és más központi kiírásban szereplő lehetőségek felé is.
Összesen 35 projektötlet érkezett be a három térségből, melyek 60%-a volt LEADER vagy LEADER-szerű. Az ötletek eloszlása közel azonos: Észak-Nyugat Zalából 12 db (34%), Göcsejből 10 db (29%), Zalavölgyéből 13 db (37%) érkezett be 2023. január 20.-ig.
A fejlesztési elképzelések jellemzően az önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek részéről kerültek benyújtásra.

Az ötletek alapján elsődlegesen a következő fejlesztési igények fogalmazódtak meg:

- Lokális gazdaságfejlesztés
- Települési infrastruktúra jellegű fejlesztése, közterek, közösségi épületek felújítása
- Megújuló energiák alkalmazása, amely adaptációra irányul
- Térségi identitást erősítő rendezvények szervezése
- Gasztro élménypontok, együttműködés kialakítása
- Aktív kerékpáros ökoturizmus meglévő kerékpárútvonalakhoz kapcsolódó bringakörök kialakítása és fejlesztése
- Szőlőhegyi, zártkerti ingatlanok rendbetétele

2022. évben már több mikrotérségi fórumot tartottunk (2022. december 7. Németfalu, december 15. Nagypáli, december 29. Zalalövő) a helyi gazdasági, társadalmi, környezeti adottságokhoz igazodó lehetőségek és elképzelések meghatározására, valamint további projektjavaslatok begyűjtésére.

A fórumok mellett lehetőséget biztosítottunk egyedi személyes egyeztetésekre is a helyi fejlesztési elképzelésekről. (a személyes egyeztetések eddig 12 helyszínen valósultak meg).

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Németfalu	2022.12.07	Térségi helyzetelemzés, és a 2023-2027-es időszak fejlesztési irányinak kijelölése	4 fő
	Nagypáli	2022.12.15	Térségi helyzetelemzés, és a 2023-2027-es időszak fejlesztési irányinak kijelölése	7 fő
	Zalalövő	2022.12.29	Térségi helyzetelemzés, és a 2023-2027-es időszak fejlesztési irányinak kijelölése	9 fő
	Kávás	2023.05.17	Térségi helyzetelemzés, és a 2023-2027-es időszak fejlesztési irányinak kijelölése	15 fő

Munkacsoporti / Tervezői ülések, megbeszélések	Nagypáli	2023.01.30	A Helyi Fejlesztési Stratégia aktuális állapotának megvitatása, felülvizsgálata	11 fő
	Bagod	2023.02.15	A Helyi Fejlesztési Stratégia aktuális állapotának megvitatása, felülvizsgálata	12 fő
	Bagod	2023.04.04	A Helyi Fejlesztési Stratégia aktuális állapotának megvitatása, felülvizsgálata	8 fő
	Bagod	2023.05.24	A Helyi Fejlesztési Stratégia aktuális állapotának megvitatása, felülvizsgálata	9 fő
	39 település	2022.11.05-2023.06.30	Személyes egyeztetések, kis csoportos konzultációk	70 fő

A Helyi Fejlesztési Stratégia előkészítése kapcsán a 39 településen lefolytatott személyes egyeztetések illetve kiscsoportos beszélgetések alkalmával kiemelt szempontként kezeltük a hátrányos helyzetben lévők támogatásának és integrálásának lehetőségeit. Ennek érdekében konzultációkat szerveztünk Koronczainé Köpör Erika rehabilitációs szakmérnökkel és az Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel, ahol kreatív esélyegyenlőségi projektötletek születtek.

Az egyéb személyes konzultációk során a következő fejlesztési igények, irányok, javaslatok jelentek még meg:

- EGYMI-Koronczainé Köpör Erika: akadálymentes kültéri rendezvénytér, játszótér, akadálymentes túraútvonalak fejlesztése, bentlakásos intézményekhez (Zalalövő, Zalaszentiván) kapcsolódó közösségi foglalkoztató kertek, rekreációs kertek kialakítása, egyénre szabott speciális foglalkoztatási lehetőségek.
- Zalalövő Város - közösségfejlesztés, civil kapcsolatok fejlesztési lehetőségei, ifjúsági programok, aktív turizmus és közösségfejlesztés térségi lehetőségei, gasztroturisztikai fejlesztési lehetőségek, térségi együttműködések, Tematikus térségi identitást erősítő rendezvény, bútoripar-faipar helyi eszköz fejlesztése, „Kutyás” szolgáltatások fejlesztési javaslatai, Okos Falu projekt
- Bagod Község – gasztroturisztikai fejlesztési lehetőségek, térségi együttműködések, Tematikus térségi identitást erősítő rendezvény, energetikai innovációk, helyi alkalmazások lehetőségei
- Zalaszentgyörgy Község – Kulturális-Művészeti innovációk és szolgáltatásfejlesztés, térségi identitás rendezvények, robotika, innováció a vidéki térségekben
- Kávás Község – épített örökségre alapuló komplex helyi fejlesztések, minta programfejlesztés
- Alsónemesapáti Község – egészségturisztikai fejlesztések, a méz-méhészek szerepe a térségben, hazai és nemzetközi együttműködési programok.
- Milejszeg Község - zártkertek-szőlőhegyek fejlesztési programjai
- Dobronhegy Község – zártkertek-szőlőhegyek fejlesztési programjai, térségi „Ikonok” helyi identitáserősítés minta program, történelmi hagyományok és vidékfejlesztés kapcsolódásai.
- Nemesapáti Község – aktív turisztikai, kerékpáros fejlesztési javaslatok.
- Hagyárosbörönd Község – A kutya, mint vidékfejlesztési lehetőség minta program.

- Egervár Község-energetikai fejlesztési javaslatok, közvilágítás korszerűsítés és közlekedésbiztonsági fejlesztések mikro vállalkozások fejlesztései, problémái.
- Salomvár Község – vadászturisztikai fejlesztési lehetőségek a Zala mentén, zártkertek-szőlőhegyek fejlesztési programjai, kerékpáros turisztikai fejlesztések, környezeti nevelés, zártekertek revitalizációja
- Becsvölgye Község – Göcsej fejlesztésére irányuló általános javaslatok, gasztro-vadászturisztikai fejlesztési lehetőségek, kerékpáros turisztikai fejlesztések, Kék túra útvonalhoz kapcsolódó, helyi aktív turisztikai fejlesztési javaslatok, falusi szálláshelyek helyzete, fejlesztési irányok, civil kapacitásépítés, Civil Központ minta program
- Gombosszeg Község - természetvédelem, ökoturizmus, zártkerti fejlesztések lehetőségei, hagyományos gyümölcsfafajták génmegőrzése, mentése.
- Teskánd Község – sport és rekreációs fejlesztések,
- Boncodfölde Község – gyógynövénygyűjtés, feldolgozás, tematikus együttműködések.
- Kustánszeg Község - kerékpáros fejlesztések, együttműködésben, Kustánszegi Tó körüli turisztikai attrakciók
- Németfalu Községi – kerékpáros fejlesztések, együttműködésben, közösségi rendezvénytér fejlesztés.
- Vasboldogasszony Község- általános településfejlesztési javaslatok, színjátszás minta program
- Gősfa Községi – általános településfejlesztési javaslatok, zártkertek, szőlőhegyek revitalizációja, közösségi tér fejlesztés, identitás rendezvények.
- Kispáli Község - identitáserősítő és kreatív programok, rendezvények, kerékpáros turisztikai fejlesztések.
- Zalaszentlőrinc Község - közösségi terek és programok fejlesztése, helyi műszaki innovációk támogatása, fejlesztése
- Kiskutas Község – identitáserősítő és kreatív programok, rendezvények, kerékpáros turisztikai fejlesztések.
- Zalaszentiván Község - esélyegyenlőség és akadálymentesítés, egyedi kreatív esélyegyenlőségi projektek.
- Petrikeresztúr Község – kerékpáros és bakancsos fejlesztések.
- Alibánfa Község – közösségi terek és programok fejlesztése, színjátszás mint közösségfejlesztés
- Zalacséb Község Önkormányzata – általános településfejlesztési javaslatok, aktualizáléása
- Hottó Község – helyi termékek- közösségfejlesztés - gasztro kulturális együttműködés - identitást erősítő egyedi rendezvények, helytörténeti gyűjtemény fejlesztése
- Lakhegy Község – közösségi rendezvénytér fejlesztés, általános településfejlesztési javaslatok
- Pethőhenye Község – kerékpáros tursztikai fejlesztések, közösségi rendezvénytér fejlesztés
- Gyűrűs Község – vadászturisztikai beruházások és komplex szolgáltatásfejlesztési minta program, lovasturisztikai fejlesztések
- Nagykutas – identitást erősítő rendezvények, közösségi terek fejlesztése
- Keménfa Község – közösségi tér fejlesztés, vallásturisztikai mintaprogram
- Zalaboldogfa Község – közösségi tér fejlesztések
- Zalahásháhgy Község – Identitást erősítő rendezvények, közösségi tér fejlesztés, helyi mikro vállalkozások szolgáltatás fejlesztése, termálkincs kihasználási lehetőségei, energetikai fejlesztések
- Gellénháza Község – kültéri rendezvénytér fejlesztés, helyi mikro vállalkozások eszközfejlesztése, identitás programok
- Nagylengyel Község – Tájház együttműködések, Kincsesház fejlesztés, helytörténeti rendezvények, identitás programok
- Ormándlak Község – zártkertek, szőlőhegyek revitalizációja, hagyományőrző programok, energetikai fejlesztések
- Böde – kreatív rendezvények, identitás rendezvények, falusi turisztim,ai szálláshelyfejlesztési programok, szőlőhegyek revitalizációja, vadászturisztikai fejlesztések

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

A Göcsej-Hegyhát LEADER Egyesület, mint a Göcsej-Zala mente Leader Egyesület jogelődje 2008. július 17-én alakult 70 település területére kiterjedően. A jogszabályi változások miatt a megyén átnyúló helyi akciócsoportok átalakultak és csak 46 Zala megyei település alkotta meg az új HACS-ot 2015. november 30-án, jogutódként továbbvive a régi egyesületet és annak munkásságát. A változások hátránya elsősorban a többlet-adminisztrációban testesült meg (pl. feladatkörök átszervezése). Viszont több előnyt hozott a változás. A LEADER „határok" így jobban beilleszthetőek a közigazgatási lehatárolásokba (megyehatáron belül marad), ill. a LEADER homogénebb összetételűvé vált. Az 2023-27-es időszakban 49 tagtelepülés alkotja majd működési területünket, az észak-nyugat zalai térséghez csatlakozott 3 új község.

a) <u>A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).</u>
A Göcsej – Zala mente Leader Egyesület Zala megye északi és nyugati részén helyezkedik el, körülölelve a zalai megyeszékhelyet; **területe 47.928 hektár**. A térség három nagy egységre osztható (Észak-Nyugat Zala, Göcsej, Zalavölgye), melyek mindegyikére jellemző az aprófalvas településszerkezet. A **lakosságszám** 2022. január 1. KSH adatok alapján **22.572 fő**, a **lakások száma 9.826 db**. A lakosság több mint 90%-ban magyar nemzetiségi kötődésű, vallás tekintetében a római katolikus aránya meghaladja a 70%-ot.
A települések Zalaegerszeg vonzáskörzetében helyezkednek el; a legnagyobb távolságra (29,4 km) az akciócsoport nyugati csücskében lévő Csöde található, míg legközelebb Teskánd (6,4 km). A megyeszékhely a legtávolabbi településekről is kb. fél óra alatt elérhető.
A táj alapvetően mező- és erdőgazdasági jellegű, évszázados hagyománya van az extenzív gyümölcs- és zöldségtermesztésnek és hagyományos feldolgozásuknak; emellett a térség területének közel felét borítja erdő. A magas fokú biodiverzitás, a sokszínű biológiai sokféleség közös jellemzője, egyben közös fejlesztési alapja a térségnek.
A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület 49 (teljes területtel pályázni jogosult) településének közös jellemzőit tekintve képes megfelelő helyi fejlesztési stratégia megvalósítására a „rendelkezésre álló" térszerkezeti, környezeti, kulturális, társadalmi és gazdasági adottságokra alapozva. A térség területét és lakosságát tekintve nem annyira kicsi, de nem is túl nagy ahhoz, hogy a közös erőforrásokat kihasználva közös fejlesztési stratégia valósulhasson meg. Ennek érdekében fel kell térképezni, hogy az adottságok mellett milyen (reális) elképzelések vannak az egyes településeken a jövőt illetően, s azokat egységbe foglalva, komplex fejlesztési projekteket érdemes támogatni, melyek alkalmasak a településeken túl a térség együttes fejlesztésére is. Az akciócsoport területén olyan potenciálokat érdemes kihasználni a közös fejlődés érdekében, mint a turizmus, a vállalkozások, a munkaerő és a megújuló energia.

b) <u>Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.</u>
A területfejlesztés, a közoktatás és a szociális területek feladatellátásában hagyományosan alkalmazott módszer a társulásokhoz való csatlakozás. A LEADER szerű együttműködésnek a térségben hagyományai vannak. Számos sikeres LEADER pályázatot megvalósító akciócsoportok fogtak össze a közös természeti, kulturális, gazdasági, és néprajzi adottságokra alapozva az azokban rejlő lehetőségek tervszerű, komplex és egymást erősítő kiaknázása érdekében. Kialakult egy civil bázison alapuló tudás- és közösségi hálózat, mely képes a HFS megvalósítására.
A térségben az elmúlt években nagyobb hangsúly helyeződött a humán közszolgáltatások fejlesztésére, elsősorban EFOP-program keretein belül. Ez pozitív hatást gyakorolt közvetetten a Leader-programra is, mivel erősödött a térségi szereplők közötti összefogás, együttműködés.
<u>LEADER</u>: a megvalósult LEADER projektek eredményeképpen javult a térségben a foglalkoztatás, a munkahely-megőrzés. A vállalkozások eszközparkja bővült, bevételnövelő beruházásaik által hozzájárultak a térség gazdasági erejének növekedéséhez. Számos településen a helyi lakosság megtartását célzó közösségi fejlesztések valósultak meg, így nőtt a közösség helyben tartó ereje. A turizmushoz kapcsolódó projektek hatására nőtt a térség turisztikai ereje, potenciálja. A Digitális Értéktárak által a HACS egész területét lefedő komplex fejlesztés valósult meg.

A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület nem valósított meg önállóan, saját projektként együttműködési tevékenységet, ugyanakkor részt vettünk a nyugat-dunántúli régió akciócsoportjaival közösen egy **LEADER Térségek közötti együttműködés** jogcím keretében megvalósított projektben.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.
A GZMLE valamennyi települése számára biztosítva van a személyes kapcsolattartás, a HFS kialakításában való részvétel. A munkaszervezet tagjai (munkaszervezet vezető + 2 vidékfejlesztési tanácsadó) telefonon, emailben és személyesen is rendelkezésre állnak a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésével kapcsolatosan (akár az akkreditált irodában, Nagypáliban [8912 Nagypáli, 030/2 hrsz.], akár személyesen az adott településen előre megbeszélt helyen és időben).

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékossággal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület elkötelezett stratégiájában az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalma mellett, s biztosítja ezek érvényesülését a HFS végrehajtása során. Ezen felül a program figyelembe veszi a különböző diszkriminációval veszélyeztetett csoportok szükségleteit, ehhez kapcsolódóan a hátrányos helyzetű csoportok a térségben: tartós munkanélküliek, helyi vállalkozások, alulképzett személyek, fogyatékkal élő személyek, kisebbségi csoportok tagjai, migráló személyek, nyugdíjasok, nők, fiatal pályakezdők, önfoglalkoztatók, gyermekek.
Ezen csoportok támogatását a kapcsolódó hazai és európai uniós források elérhetőségének javításával, tájékoztató rendezvények rendezésével, intézményi összefogással és közös programok megvalósításával kívánjuk elérni. A HACS nem csak, mint tanácsadó és koordináló szervezet, hanem mint célzott közösségi programokat megvalósító szervezet is van jelen a térségben. A programok tervezése során igyekszünk olyan közösségi projekteket megvalósítani, melyek részben közösségépítő szereppel bírnak, másrészt kisebb vagy nagyobb mértékben hozzájárulnak a települési társadalmi infrastruktúrák fejlesztéséhez.
A HFS-ben külön szempontot képez az esélyegyenlőséggel, a foglalkoztathatóság javításával kapcsolatos problémák kezelése. Stratégiánk kiemelten kezeli a helyi közösségek erősítését, amelyek a hátrányos helyzetű csoportok segítésében talán a legnagyobb szerepet tudják játszani.
Az esélyegyenlőség az akciócsoport döntéshozó testületeiben is érvényesülni fog, mivel legalább egy nő és legalább egy fiatal (legfeljebb 40 éves személy) tag lesz bennük.
Mindazon projekteknél, melyben hátrányos helyzetű személy kerül bevonásra, előnyt élvez a projektgazda.
A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint a térségben nem található komplex programmal fejlesztendő, és kedvezményezett járáshoz tartozó település.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A természeti erőforrások megőrzése, az azokkal való fenntartható gazdálkodás, a természeti és kulturális értékek fejlesztése a XXI. században egyre inkább felértékelődő és egymással összefüggő stratégiai feladatok. A jó minőségű, biztonságos élelemmel történő élelmiszerellátás, a tájfenntartás, az ivóvízbázisok, a talajok, az élővilág, a jó környezeti állapot megőrzése, valamint a vidéki élet, a helyi közszolgáltatások előfeltételeinek megteremtése egész Európában a legfontosabb célok között szerepel. A vidéki területek gazdasági, foglalkoztatottsági, ökológiai, táj-és környezetvédelmi, kulturális és turisztikai funkciókat komplex módon, egy fenntartható egészként szükséges kezelni. A stratégia hozzájárul a vidéki térségek integrált fejlesztési irányaink támogatásához, bevonva a helyi közösségeket a fejlesztési folyamatokba.

A HFS egyik célja a települések fenntartható, a helyi adottságokhoz illő, a helyi természeti, kulturális, társadalmi, gazdasági, környezeti és humánerőforrásokra támaszkodó fejlesztésének megvalósítása, ehhez kapcsolódó tevékenységek és programok támogatása. Ennek során olyan tevékenységeket szeretnénk támogatni, melyek tiszteletben tartják az EU éghajlat- és környezetvédelmi normáit, prioritásait, és előtérbe helyezik a fenntarthatósági alapelveket, hozzájárulnak azok megvalósulásához.

A helyi erőforrásokhoz és adottságok igazodva a GZMLE az alábbi fenntarthatósági elveket kezeli prioritásként:

- **szelíd turizmus, fenntartható aktív és ökoturizmus:** olyan felelős utazás természeti területekre, amely megőrzi a környezetet és fenntartja a helyi emberek jólétét.
- **nevelés, szemléletformálás:** helyi közösség és a látogatók számára is a természeti és kulturális értékek megismerése, elismerése, tiszteletben tartása
- **megújuló energiafelhasználás arányának növelése:** megújuló energia felhasználás növelése az iparban, szolgáltató szektorban és az önkormányzati / lakossági energia fogyasztás területén

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A **LEADER-szerű együttműködés**nek a térségben már évtizedes hagyományai vannak, hiszen számos LEADER pályázatot sikeresen megvalósító térségek fogtak össze 2008-ban a közös természeti, kulturális, gazdasági, építészeti és néprajzi adottságokra alapozva az azokban rejlő lehetőségek tervszerű, komplex és egymást erősítő kiaknázása érdekében.

A **LEADER-elvek érvényesülésé**t az akciócsoport területén összegezve elmondható, hogy azok kisebb-nagyobb mértékben érvényesültek, ugyanakkor még mindig rendkívül erős a „saját akarat”: a pályázók jellemzően saját terveiket akarják megvalósítani, s nehéz rávenni őket, hogy kölcsönösen előnyös fejlesztéseket valósítsanak meg, együttműködve egymással a térség fejlesztése érdekében. A leendő kedvezményezettek még mindig többnyire a saját közvetlen környezetük fejlesztését tartják szem előtt, s nem tudnak hálózatban gondolkodni. A 2021-2027-es tervezési időszak egyik fontos feladata annak megértetése a térség szereplőivel, hogy egymással együttműködve, hálózatban gondolkodva sokkal hatékonyabban lehet a térség fejlődését elérni, mint egy-egy külön projekt megvalósítása által. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a jövőben a tapasztalatszerzésre, a jó példák átvételére, a helyi innovációra modell és minta programok kidolgozására. Mindezt természetesen úgy, hogy továbbra is érvényesüljön az alulról jövő építkezés és a helyi partnerség.

A **Göcsej-Zala mente Leader Egyesület** jogelődje, a Göcsej-Hegyhát Leader Egyesület 2008-ban 4 aprófalvas térség (Észak-Nyugat Zala, Göcsej, Zalavölgye, Vasi Hegyhát) 70 települését foglalta magába, beleértve Zalaegerszeg külterületét is. A 2014-2020-as programozási ciklusban 3 térség 46 települése tartozott hozzánk.

A szervezet feladatokat ellátó szerve a **munkaszervezet**, melynek létszáma az elmúlt években 3 fő volt, legfőbb feladata pedig az ügyfelekkel való kapcsolattartás, a Leader pályázatok előkészítése, értékelése volt. Ez a szerv tartott kapcsolatot az Irányító Hatósággal, a Kormányhivatallal és más, a rendszerben működő szervezettel, továbbá ellátta az egyesület pénzügyi feladatait, a költségek elszámolását, valamint a HACS rendezvények előkészítését és lebonyolítását.

A HACS legfőbb szerve a **közgyűlés**, emellett működött Elnökség és Helyi Bíráló Bizottság egyaránt.

Általánosságban elmondható az elmúlt években megvalósult projektekről, hogy bár csaknem 65%-ban gazdaságfejlesztési célúak voltak és egyéni szinten többnyire sikeresek is, érzékelhető problémájuk az volt, hogy egymástól elszigetelten valósultak meg, nem segítették a hálózatosodást, a megváltozott környezetre, körülményekre nem rugalmasan reagáltak, viszonylag sablonos megoldásokat alkalmazva, kerülve az újszerű, kreatív, minta vagy modell értékű megoldások alkalmazását, ezáltal fenntarthatóságuk hosszútávon nem feltétlenül biztosított. Ezt felismerve, a későbbiekben olyan

projektek megvalósulásának támogatására igyekszünk törekedni, melyek egymással összekapcsolódnak, építenek a már meglévő adottságokra és hosszú távon – további pénzügyi támogatás nélkül is – életképesek

- Eredményes intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	**Kódszáma**	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Közösségfejlesztési, együttműködést és hálózatosodást fejlesztő projektek támogatása	**VP6-19.2.1.-39-7-17**	34	22	~ 178.000.000 Ft	~ 214.000.000 Ft
Lokális gazdaságfejlesztés a mikrovállalkozásokon keresztül	**VP6-19.2.1.-39-9-17**	65	41	~105.000.000 Ft	~129.000.000 Ft

A lokális gazdaságfejlesztés – hétköznapi nevén **MIKRO** – intézkedésünk rendkívül népszerű intézkedés volt, főleg a 70%-os támogatási intenzitás engedélyezése után, egyértelműen SIKERES-nek tekinthető. 3 fő munkahely teremtése megvalósult. Mintegy 130 millió Ft támogatás került kicsatornázásra ezen felhívás keretében, így abszolút sikertörténet. Jelenleg is jelentős az érdeklődés rá.

A közösségi fejlesztések támogatása, közösségi terek létrehozásának elősegítése (**KÖZÜGY**) intézkedés az önkormányzatok körében bizonyult népszerűnek. 22 támogatói okirat került kiküldésre eddig, a projektek nagy része már 2022 végére megvalósult, így szintén SIKERESnek tekinthető. Az építési árak, hirtelen nagymértékű emelkedése kedvezőtlenül hatott a pályázati megvalósításra, a biztosított 10 millió Ft-os támogatás a jövőben nem lesz elegendő.

A beérkezett kérelmek közül arányaiban jóval több került támogatásra, mint a jelen táblázat mutatja, de a gazdasági helyzet nehézségei (COVID veszélyhelyzet, orosz-ukrán háború, magas és tartós infláció) miatt számos kedvezményezett az elállás mellett döntött.

- Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése-Lovas turisztikai szolgáltatás létrehozása, fejlesztése	**VP6-19.2.1.-39-1-17**	6	3	~7.000.000 Ft	~ 8.300.000 Ft
Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése-Vadász turisztikai szolgáltatás létrehozása, fejlesztése	**VP6-19.2.1.-39-2-17**	10	3	~ 117.000.000 Ft	~141.000.000 Ft
Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése-Gasztro turisztikai szolgáltatás	**VP6-19.2.1.-39-3-17**	30	19	~ 60.000.000 Ft	~ 73.000.000 Ft

létrehozása, fejlesztése					
Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése-Bakancsos és/vagy kerékpáros túraútvonalak szolgáltatás kialakítása, vagy meglévő szolgáltatás továbbfejlesztése	**VP6-19.2.1.-39-4-17**	26	10	~ 57.000.000. Ft	~ 68.500.000 Ft
Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése - Apiterápiás egészségturisztikai szolgáltatások létrehozása	**VP6-19.2.1.-39-5-17**	5	1	~ 15.000.000 Ft	~ 18.000.000 Ft
Komplex térségi és tematikus szolgáltatások fejlesztése - Megújuló energiák alkalmazásának komplex bemutatására irányuló tematikus fejlesztés	**VP6-19.2.1.-39-6-17**	12	5	~40.500.000 Ft	~ 48.500.000 Ft
Térségi Mobil Digitális Érték- és Élménytár létrehozása	**VP6-19.2.1.-39-8-17**	4	3	~45.000.000 Ft	~ 54.000.000.Ft

6 db turisztikai jellegű intézkedésünk értékelése felemásnak mondható, hiszen voltak népszerűbb és kevésbé népszerű felhívások is. Összességében a turisztikai fejlesztések támogatása mégis sikertörténet, de átgondolandó, hogy milyen jellegű turisztikai projekteket érdemes előtérbe helyezni. Így a turisztikai felhívások TOVÁBBFEJLESZTENDŐnek tekinthetőek.

Elsősorban a Gasztro turisztikai Élménypontok kialakítása volt a legnépszerűbb. Jövőbeni feladatunk lehet ezen élménypontok programjainak összehangolása, akár tematikus jellegű közös „témaút" szerű programfejlesztése, együttműködésük ösztönzése.

A Bakancsos-kerékpáros turisztikai fejlesztések pályázati felhívás első időszakában, az alacsony támogatási összeg miatt, a kérelmek nem voltak számosak, de az összeg, jelentős megemelése (10 millió Ft-ra), szárnyakat adott a téma iránt fogékonyaknak, így a jövőben az aktív turisztikai fejlesztések jelentős érdeklődésre számíthatnak és a térség jellegéhez adottságaihoz is teljesen illeszkednek.

A Lovas turisztikai fejlesztések az időszak elején nagy érdeklődést váltottak ki, de ahogy más pályázati felhívásoknál is tapasztaltuk, kreativitás, az új ötletek, új megközelítések megfogalmazása nem volt a pályázók erőssége, a sablonokban gondolkodás és az árak növekedése, csak azt eredményezte, hogy az időszak végére a téma ellaposodott. A téma továbbfejlesztése csak érzékelhető és komoly szakmai szolgáltatói érdeklődés esetén javasolt.

Az Apiterápiás turisztikai kiírásunk a vártnál kisebb érdeklődést váltott ki, pedig a többi turisztikai felhívásunkhoz képest, nagyobb támogatási összeg, előrevetített egy dinamikusabb érdeklődést. Az ok elsősorban a méhész vállalkozások aktuális

állapotában leledzik. A projekt megvalósítási képességeknél, bár ez nem csak itt volt jellemző, a tőke hiány, az előfinanszírozási képtelenség és a már említett, sajnos általános tapasztalat, az új, komplex megoldások iránti fogékonyság hiánya volt jellemző. Ezek ellenére azonban egy pontosabb tervezéssel az egészségturisztikai irány tovább folytatható és támogatható, már csak azért is mert térségünk egyik meghatározó adottsága a számos méhész vállalkozás és maga a MÉZ, mint termék, valamint az egyre növekvő számú az egészséges életmódra, prevencióra fogékony népesség.
A Megújuló energiás turisztika felhívásunk szintén továbbfejlesztendő, hiszen napjainkban egyre fontosabb szerepet játszik a környezettudatosság jegyében a megújuló energiák hasznosítása.
A Vadász turisztikai felhívásunknál a potenciális pályázók nagy része nehezen tudta illeszteni elképzeléseit a pályázati felhívás elvárásaihoz, melyek elsősorban vadászházak kialakítására, bővítésére irányultak. Kevés volt a pályázati felhívásban elvárt új, egyedi, innovatív fejlesztési elképzelés. Ezen szempontokat a jövőben is érvényesíteni szeretnénk.

Az elmúlt tervezési időszakban a teljes térséget lefedő – 46 települést érintő – fejlesztés nem valósult meg térségünkben, ugyanakkor a 3 db megvalósult **Digitális Érték- és Élménytár (rövid nevén DIGI)** projekt lefedi a HACS teljes területét. A létrejött 3 db Digitális Értéktár innovatív módon bemutatja 1-1 térség értékeit, az egyes létrejött Értéktárak tartalmi egységesítése jövőbeli fontos teendőnk TOVÁBBFEJLESZTENDŐ intézkedésként (akár HACS saját projektként), hiszen a helyi, térségi kohézió, identitás és imázs tovább fejlesztése és koordinációja, a térségi értékek innovatív bemutatásának kialakítása aktuális feladat.
A beérkezett kérelmek közül arányaiban ezen felhívások esetén is jóval több került támogatásra, mint a jelen táblázat mutatja, de a gazdasági helyzet nehézségei (COVID veszélyhelyzet, orosz-ukrán háború, magas és tartós infláció) miatt itt is számos kedvezményezett az elállás mellett döntött.

- Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke

Eredménytelennek nem tartjuk egyik helyi pályázati felhívásunkat sem, így ezen pont esetünkben nem releváns. Ugyanakkor az előző időszak tapasztalatait összegezve a felhívások átdolgozására lesz szükség több esetben is.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

Külső koherenciák lehatárolása a KAP ST-ben foglaltak alapján:

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

<u>A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás</u>

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő¬műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalu stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

A LEADER HACS-ok más operatív programoktól való **lehatárolás**a a **KAP ST 4.5 fejezet**ében leírásra került. Alapvetően azon projektek kizárása indokolt a kettős finanszírozás elkerülése érdekében, melyek más programból már hatályos támogatói okirattal rendelkeznek a tervezett LEADER projekt benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Kivételt képez, ha a releváns igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi kiegészítése, továbbfejlesztése (a korábbi eredmény[ek] fenntartása mellett). Ekkor az ügyintézés során szükséges a korábbi fejlesztés(ek) bemutatása, a lehatárolás egyértelművé tétele.

Külső koherenciának tekintendő a 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra vonatkozó **Partnerségi Megállapodás** is, melynek 5 alapvető célkitűzése van:

- Versenyképesebb és intelligensebb Európa
- Zöldebb Európa
- Jobban összekapcsolt Európa
- Szociálisabb és befogadóbb Európa
- A polgárokhoz közelebb álló Európa

A GZMLE HFS fentiek közül valamennyi céllal összhangban van, de leginkább a (helyi) gazdaságfejlesztést, a megújuló energiák alkalmazásának elősegítését, a (fenntartható) turisztikai fejlesztéseket és az együttműködésen alapuló, közösségi jellegű projekteket szeretné támogatni.

A külső koherenciák tekintetében fontos még figyelembe venni **Zala megye Integrált Területi Program**ját, továbbá a **tervezett TOP Plusz fejlesztések**et is. A kettős finanszírozás elkerülése, továbbá a lehatárolás biztosítása érdekében a megyével történő egyeztetés(eke)t tervezünk, mivel a Zala megyei ITP alapján *„Zala vármegye a 7000 fő lakosságszám alatti települések*

fejlesztésére 6,343 milliárd forint fejlesztési forráskeretet különített el, amelyből első sorban helyi humán fejlesztések, helyi és térségi turizmusfejlesztés, önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, belterületi útfejlesztés, valamint gyermeknevelést támogató, illetve helyi egészségügyi- és szociális közszolgáltatást biztosító infrastrukturális fejlesztések valósulhatnak meg".

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

TÉRSZERKEZETI ADOTTSÁGOK

A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület az ország Nyugat-Dunántúli régiójában, a magyar-osztrák-szlovén hármas határ közelségében, a Zalai-dombság nyugati részén, valamint a Zala völgyében terül el. A Zala megye északi-nyugati részén található terület nagysága 45.545 ha (~ 455 km^2); települései dombokkal, völgyekkel tagolt, sajátos arculatú térséget alkotnak. Három nagy, földrajzilag könnyen elkülöníthető tájegységből áll, melyek a következők:

- **Észak-Nyugat Zala**: Zala megye legészakibb részén, a Vas megyei határ ölelésében, a Sárvíz patak és a Zala folyó völgyében, valamint az ezt körülvevő dombokon lévő településekből (17) áll. Központja Nagypáli.
- **Göcsej**: a Közép-Zalai dombság néven is emlegetett tájegység Zala megye legnagyobb kistája. A Zala, a Felső- és az Alsó-Válicka, illetve a Kerka völgyei által közrezárt alacsony dombság, melyet északon a Felső-Zala-völgy, keleten és délen az Egerszeg-Letenyei dombság, nyugaton a Kerka-vidék határolja. Központja Gellénháza (18 település).
- **Zalavölgye**: a Zala folyó mentén, a környező völgyekben és dombokon létrejött települések (14) alkotják ezt az egységet az osztrák és szlovén határtól alig 20-25 km-re Zala megye észak-keleti részén. Központja Zalalövő.

Az érintett térség összesen 49 – teljes területtel jogosult – települést fed le, melyek többsége törpe- (5) és aprófalu (33), emellett 5 kisfalu, 5 középfalu és 1 város található az akciócsoport területén. Az akciócsoport egészére jellemző az aprófalvas településszerkezet: ez az alapvető jellemző már évekkel ezelőtt ráébresztette a kistelepüléseket az együttgondolkodás szükségességére. Ennek eredményeként a területfejlesztés, a közoktatás és a szociális területek feladatellátásában hagyományosan alkalmazott módszer a társulásokhoz való csatlakozás.

A helyi akciócsoport Zalaegerszeg vonzáskörzetében található: a város közvetlen szomszédságában található településekről 8,5 (Teskánd) – 12 perc alatt lehet Zalaegerszegre érni, míg a leghosszabb út Csödéről (33,6 perc) és Vaspörből (27,8 perc) vezet a megyeszékhelyre. A legközelebbi autópálya csomópont átlagosan 54,2 percre található az akciócsoporttól: a délebbi településekről 45, az északiakról 60-67,5 perc alatt lehet elérni a legközelebbi autópálya csomópontot.

KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK

Magyarország egyik legkedvezőbb természeti-ökológiai adottságú, egyik legjobb környezeti állapotú térsége a Nyugat-Dunántúl, ezen belül a GZMLE térsége. Ennyire változatos élővilág együttest ekkora területen nemigen találunk. A magas fokú biodiverzitás, a kedvező környezeti állapot a természeti és társadalmi tényezők eddigi szerencsés összejátszásának köszönhető. Mindhárom térségre jellemző a magas **erdősültség**, az évszázados hagyományokkal rendelkező erdő- és vadgazdálkodás. Az erdők gazdag flóra és fauna állománnyal rendelkeznek, így kedveznek a vadász és az aktív turizmus számára.

Az akciócsoport egyes településein **gyümölcsös**öket telepítettek, ahol több hektárnyi területeken folyik az alma, körte, cseresznye, és meggy intenzív termesztése (Egervár, Nagykutas, Hagyárosbörönd), emellett azonban több helyen még ma is megtalálható a hagyományos gyümölcsfeldolgozás (aszalás, lekvár / olaj készítése).

Mindhárom térség közvetlenül a Zala, közvetetten a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozik. Az Észak-déli irányú vízhálózat patakjai és erdőfoltjai képezik a térség ökológiai folyosóit, ezek mellett a Göcsej tájegység gazdag a völgyekben előtörő forrásokban is.

A HACS területének nagy része természeti értékein kívül tájképvédelmi szempontból is értékes. A Göcsej magja dombokkal, völgyekkel, vízfolyásokkal, nagy kiterjedésű erdőterületeivel országos jelentőségű tájképvédelmi területek közé tartozik. A dombok itt 250 m-nél magasabbra emelkedne, róluk szép kilátás nyílik a tájra (Kandikó 304 m, Cigány-hegy 285 m, Kökényes 275m).

Tájképi és ökológiai szempontból is érdekes és fontos területek a **szőlőhegyek** területei, amelyek majdnem minden település külterületén megtalálhatóak. A szőlőtermesztés, borkészítés évszázados hagyományokra nyúlik vissza; a parcellákhoz boronafalú, föld felszínén elhelyezkedő présházakat és bor tárolására alkalmas pincehelyiségeket építettek, amelyekhez legelő,

kaszáló, gyümölcsös is tartozott. Sajnos ma már sok az elhanyagolt, gazdátlan parcella, ezek felkarolása fontos HACS feladat lehet.(Kávási Borona Út és környezete)
A Zala-völgyében több településen is mesterségesen hoztak létre tavat üdülés, fürdőzés, horgászat céljából (Zalalövő – Borostyán-**tó**, Ozmánbüki tó, Kustánszegi tó).
Különleges természeti csodának számít a Bödei energiadomb, amelynek gyógyító erőt tulajdonítanak.
A térség zarándokhellyel is büszkélkedhet, Ozmánbük-Vaspör határában találjuk a Pusztacsatári Boldogasszony kegyhelyet, melyhez évente több ezer zarándok vándorol Nagyboldogasszony napján. Emellett az Európán áthaladó Szent Márton zarándokútvonal egyik állomása is.
A táj meghatározó elemei, értékei a természeti értékeken kívül az **épített örökségek**, a szakrális értékek, mint az útmenti kőkeresztek, a haranglábak, a hősi, világháborús emlékművek, a szentekről készült szobrok, a szőlőhegyeken, temetőkben álló kápolnák, a települések magjában felépített templomok, vagy a szőlőhegyeken, a régi időkből megmaradt boronafalú pincék, vagy népi lakóházak. A HACS települései bővelkednek ilyen emberkéz által létrehozott, a hagyományoknak és a védelemnek köszönhetően fennmaradt épített örökségekben.
A térségben országos jelentőségű műemlék, és egyedülálló látványosság az Egervári Nádasdy Széchenyi Várkastély és Reneszánsz Látogató központ, mely korhűen berendezett szobáival, felújított termeivel várja a látogatókat.
Zalalövő és a Zala völgye természeti értékein kívül híres római kori leletanyagiról is. Salla római város romjai ma is megtalálhatóak a város épületei alatt. Itt található a Salla Múzeum, amely termeiben a római kori emlékeket, használati eszközöket, koporsókat, falfestményeinek rekonstruált változatait, ékszereket mutatja be. A múzeum udvara romkertként működik, több feltárt épület alapja látható, többek között a Villa Publica romjai, lakóházak és egy fürdővel ellátott polgárház maradványai is. A város része volt a híres Borostyán-útnak.
Környezeti problémák: a térséget szerencsére elkerülte a környezetet károsító nagyfokú iparosítás, az üzemek, ipartelepek főként Zalaegerszeg környékére települtek. A különleges szőlőhegyi, réti életközösségeket a túlzott legeltetés vagy éppen a legeltetés hiánya, a kaszálás elmaradása fenyegeti. Az épített környezetre a felújítás, állagmegóvás hiánya, elhanyagoltság jelenthet problémát.

KULTURÁLIS ERŐFORRÁSOK

A térség gazdag hagyományokkal, kulturális örökséggel rendelkezik. A civil szervezeteknek, kisebb közösségeknek köszönhetően ezek a hagyományok máig élnek. A településeken még ma is fellelhető a tavaszi és téli ünnepnapokhoz köthető **események**, a lucázás, a betlehemezés, a farsangi időszakban a jelmezes bálok és a rönkhúzás megtartása, májusfa állítás és kitáncolás rendezvényei. Ősszel a szürethez kapcsolódóan minden település tart szüreti felvonulást. Hagyományos **rendezvények** kapcsolódnak a húsvét – karácsony időszakához is, emellett rendszeresen tartanak számos településen ún. „bagolytúrákat" (éjszakai túra), illetve különböző teljesítménytúrákat. Új hagyományként több településen is szokássá vált az utóbbi években az Adventi Ablakkalendárium, sőt van, ahol húsvétkor közös húsvéti tojáskeresést tartanak az adventi időszakhoz hasonlóan.
Egyedülálló, így megőrzésre érdemes a térség **GASZTRONÓMIAI örökség**e (pl. dödölle szarvas pörkölttel, málé, peisli, répaleves laska, vargányagomba, pörkölt torta, grillázs…).
A településeken **aktív civil élet** folyik; a civil szervezetek (átlagosan 8-10 településenként) jellemzően településfejlesztéssel, kulturális, nyugdíjas klub, sport, polgárőr, tűzoltási tevékenységgel, ifjúságvédelmi feladatok ellátásával foglalkoznak.
Turisztikai attrakciók: a már meglévő természeti adottságokra, domborzati, éghajlati viszonyokra alapozva a 2014-2020-as időszakban 6 témakör (lovas / vadász / gasztro / bakancsos-kerékpáros / apiterápiás / megújuló energiás turisztika) mentén számos turisztikai fejlesztés valósult meg, főleg önkormányzatok és civil szerveztek jóvoltából.

A TÁRSADALOM ÁLLAPOTA

A GZMLE **teljes lakosság**a 2022. január 1-jén **22.572 fő** volt. A legnagyobb lakosságszámú település a térség egyetlen városa, Zalalövő 2.783 lakossal, a legkisebb pedig a mindössze 13 lakosú Iborfia. A többi település lakosságszáma változó: néhány közép-, kis- és törpefalu mellett **jellemzően aprófaluk** jellemzik az akciócsoportot.
Az érintett terület **demográfiai mutatói**t (az adatok, mutatók a TEIR 2019. évi adatai alapján lettek meghatározva, megadva) vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a településeken az utóbbi években jellemzően stagnált a lakosság létszáma, ugyanakkor szinte minden települést természetes fogyás, egyben elöregedő lakosság jellemez (átlagosan 100 0-14 korú gyermekre 193 60 év

feletti idős jut). A **vándorlási egyenleg** az elmúlt években pozitív volt, azaz a települések népességmegtartó képessége minimálisan, de növekedett. A lakosság 90%-a magyar nemzetiségű, vallás tekintetében a római katolikusok aránya számottevő (70% feletti).
A helyben foglalkoztatottak aránya alacsony, sokan naponta ingáznak a lakóhelyük és jellemzően a városok, nagyobb községek között. A **munkanélküliek** száma az utóbbi években stagnál, a tartósan munkanélküliek aránya 40-45%, kiugróan magas (35%) a legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők aránya. **Jövedelmi viszonyok**at megvizsgálva elmondható, hogy a térségben átlagosan 53% a száz lakosra jutó adófizetők aránya.
A száz lakosra jutó **személygépkocsik** száma növekvő tendenciát mutat, míg az **új építésű lakások** aránya meglehetősen alacsony. A **lakások** száma átlagosan 198 db / település. A **közműolló** 70% feletti, az átlagos **villamosenergia fogyasztás** 1 kWh / fő, a **gázfogyasztás** átlagosan 462 m3, a **szilárd hulladék átlagmennyisége** 105 t településenként (a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztésére rendszeresen vannak próbálkozások, de sajnos alkalmazása még mindig gyerekcipőben jár). A **közbiztonság** jónak mondható a térségben, hiszen az ezer lakosra jutó regisztrált bűncselekmények száma mindössze 7,4.
Humán közszolgáltatások: bölcsődei szolgáltatás több településen is elérhető (pl. Bagod, Teskánd, Zalalövő) egy működő bölcsődei férőhelyre átlagosan 22,8 gyerek jut. Az óvodai férőhelyek száma 2019-ben 806 volt, az egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma 0,7 környékén alakult az elmúlt években. Általános iskola szintén több településen van (Zalalövő, Salomvár, Bagod, Teskánd, Egervár, Gellénháza), az általános iskolások átlagos tanulólétszáma 126 fő.

A GAZDASÁG HELYZETE

A térség **foglalkoztatási helyzet**ét területi különbségek jellemzik; a gazdaságilag aktív korú népesség elsősorban Zalaegerszegen és környékén dolgozik. A munkanélküliek zöme nagyrészt 45 év feletti és/vagy alacsony képzettségű, közöttük magas a tartósan munkanélküliek aránya. A nyilvántartott álláskeresők száma 100 aktív korú (15-64) főre vetítve átlagosan 3,5 fő; a pályakezdő munkanélküliek aránya 7% körül mozog.
Az erős közép**vállalkozói kör** szinte teljesen hiányzik a térségben. A közösség területén a helyi mikro- és kisvállalkozások tudják elsősorban felvállalni a meglévő (helyi) munkaerő foglalkoztatását, ezért fontos a lokális gazdaságfejlesztés támogatása. A regisztrált vállalkozások száma 2021-ben 4227 db volt, míg a regisztrált őstermelők száma 1131 db. A vállalkozások zöme a kereskedelem, vendéglátás, fuvarozás, mezőgazdaság és szolgáltatások területén működik. A mezőgazdasági vállalkozások száma jellemzően stagnál, az ipar területén működőké jellemzően csökken, míg a szolgáltatások területén emelkedés tapasztalható.
A **mikro- és kisvállalkozásokra jellemző** a tőkehiány, nincs hitelük vagy kevés hitellel gazdálkodnak, kevés felsőfokú végzettséggel és nyelvtudással rendelkező szakemberük van. Általában nem költenek marketingre, szakképzésre, egyéb képzésre, tanácsadásra. A vállalkozások többsége nem rendelkezik a vállalkozás működtetéséhez szükséges menedzsment szervezettel és szakképzett személyzettel, gyakran megfelelő vállalkozási ismeretekkel sem. A vállalkozók általában szakmai alapon szervezik a vállalkozásukat. Nincs lehetőségük a vállalkozás működtetéséhez szükséges felsőfokú szakképzettséggel, nyelvtudással rendelkező szakember foglalkoztatásához. Megerősítésükhöz szükséges eszközvásárlási támogatásra, ingatlan felújításra, telephely-kialakításra és fejlesztésre.
A sokszínű adottságokból fakadóan fontos szerepet játszik a térség gazdaságában a **turizmus**, amely azonban jelentős fejlesztésre szorul. Az elmúlt években több turisztikai terület fejlesztéseit támogattuk, s a jövőben is tervezzük hasonló témájú projektek megvalósulásának segítését.
Az akciócsoport a zalaegerszegi járás része, így nem tartozik a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Kormányrendelet hatálya alá. A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet alapján az akciócsoport területén 8 település érintett.

7.2 SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	**LEHETŐSÉGEK**
- növekvő együttműködési hajlam a térségben - változatos táji adottságok, biodiverzitás - megújuló energiaforrások egyre nagyobb mértékben történő alkalmazása, szakmai tapasztalatok, jó példák ezen a területen	- országhatárok és Zalaegerszeg közelsége - meglévő kerékpárutakra, turisztikai fejlesztésekre alapozott projektek támogatása - helyi biodiverzitásra épülő zöld és fenntartható fejlesztések, turisztikai projektek támogatása

- turisztikai attrakciók növekvő száma - nagyszámú bejegyzett civil szervezet - növekvő projektmegvalósítási kedv - egyedi, különleges építészeti örökség - kiemelkedő mesterek, jó példák, a lovasturisztikai, egészségturisztikai, méhészeti néprajzi értéktovábbító területeken - rugalmas, közvetlen, szolgáltató LEADER munkaszervezet	- élénkülő érdeklődés az egészségmegőrzést támogató fejlesztések iránt (apiterápia, méz, biotermékek, gyógynövények…) - nyitottság a tudásátadásra, a tapasztalattal rendelkezők részéről, a megújuló energiák alkalmazása terén,az energetikai korszerűsítések területén. - meglévő, helyi, bár kicsiny fiatal kreatív gondolkodók aktivitása…az ő bevonásuk
GYENGESÉGEK - gyenge marketing tevékenység - térségi imázs, identitás hiány - aprófalvas településszerkezet, elöregedő lakosság - megvalósult turisztikai fejlesztések minősége - helyi adottságok kihasználásának alacsony szintje - helyi munkahelyek alacsony száma - projektek megvalósításához szükséges költségek biztosítása, előteremtése nehézkes - népesség – főleg a fiatalok – elvándorlása a térségből - megyeszékhely és vonzáskörzetének illetve a térségen belüli együttműködésének alacsony szintje - újszerű, modell és minta értékű, innovatív programok hiánya	**VESZÉLYEK** - szinte napról napra emelkedő árak, magas infláció - épített és természeti környezet romlása, károsodása, károsítása - meglévő turisztikai attrakciók elhanyagolása, forráshiánya - finanszírozási gondok növekedése - gazdasági és politikai válsághelyzetek akuttá válása

A helyi igények felmérése, megismerése mellett a SWOT analízis is segítséget ad a HFS elkészítéséhez. Az erősségekre alapozva, a lehetőségeket kihasználva részt tudunk venni a térség fejlesztésében, fejlődésében. A GZMLE SWOT analízise alapján a helyi értékekre, a meglévő helyi erőforrásokra alapozva igyekeztünk a fejlesztési irányokat meghatározni.

Összefoglalva elmondható, hogy egy nyitott szemléletű, rugalmas, szolgáltatói attitűdel rendelkező LEADER munkaszervezetre egyre növekvő igény mutatkozik az önkormányzatok és a vállalkozói szféra részéről is.

Bátran kell támaszkodnunk a meglévő természeti, kulturális, néprajzi, szakrális értékeinkre, amelyből a térségi identitást és imázst erősítő, minőségi aktív turisztikai kezdeményezések, szolgáltatások, attrakciók tudnak kifejlődni segítve a helyi foglalkoztatás és életminőség fejlesztését, főleg a bakancsos-kerékpáros, vadász, lovas és egészségturisztikai és kreatív-innovatív tematikus programterületeken.

Erősítenünk kell a szektoriális és a szektorok közötti együttműködést, a kapcsolódó fejlesztési források közötti szinergia, hatékony forráskombináció kialakítását. Hatékonyan ki kell használnunk a kreativitást és tapasztalatokat, hogy új, adaptálható, mintaértékű megoldás szülessenek a helyi problémákra.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összegzése

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét

definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.
A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.
A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

8.1 A stratégia jövőképe

A Göcsej – Zala mente Leader Egyesület fő célkitűzése a térség alkalmazkodóképességének növelése a helyi erőforrásokra épülő, közösség-központú fejlesztési folyamatok elindításával.
A fejlesztések támogatása által olyan térséget szeretnénk felépíteni, ahol a helyi igények kielégítése elősegíti a térség gazdasági-társadalmi fejlődését, a környezettudatos és közösségre épülő fejlesztések által a környezetünk védelmét, a biológiai és építészeti sokféleség megőrzését és bemutatását.

Célunk, hogy a Göcsej-Zala mente Leader Egyesület települései olyan térséget alkossanak, ahol:
- környezettudatos, aktív és együttműködő partnerek élnek
- a helyi problémákra a térségben lévő közösségek összefogáson alapuló válaszokat adnak
- a térségben lévő emberek, családok helyben szeretnének élni, a jövőjüket a közösség területén felépíteni
- a helyi fogyasztáson belül növekedni fog a helyi termékek és szolgáltatások aránya
- a megerősödő helyi vállalkozások biztosítani tudják a helyben való foglalkoztatást
- a meglévő belső értékekre önellátó és önfenntartó helyi közösségek épülnek.

8.2 A stratégia célhierarchiája

A legfontosabb célok:

• a vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;

Térségek településein jelentős számú, azok közül is számos egyéni vállalkozás működik. Ezért fontos, hogy az ő fejlődésük biztosítva legyen a térségben.

• helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése;

Annak ellenére, hogy markáns tájegységi jegyekkel rendelkezik a térség, ezen termelőknek és szolgáltatóknak a koordinációja, fejlesztése jelen pillanatban nem megoldott (értékesítési együttműködések, kosárközösségek)
Szolgáltatások fejlesztése: Az aprófalvas településszerkezet és a kis települések nagy száma miatt a településen igénybevehető szolgáltatások visszafejlődtek és városközpontúvá váltak. (kereskedelem, egészségügyi szolgáltatások, humán közszolgáltatások) Ezért célunk az erre irányuló fejlesztési folyamatok támogatása.

• megújuló energia, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten;

Térségünkben évtizedes hagyományai vannak az erre irányuló törekvéseknek (Nagypáli). Ezt a tudást és tapasztalatot felhasználva az erre irányuló innovatív elképzeléseket támogatva szeretnénk továbbfejleszteni ezt a területet az adaptálhatóság, alkalmazhatóság hangsúlyozásával. A településeinknek jelentős kihívást jelentenek a növekvő energiaárak és ezekre vonatkozó alternatív megoldásokra van szükség.

• helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, gasztronómiai programok kidolgozása, megvalósítása;
Az elmúlt programozási időszakban több gasztro-, egészség-, és vadászturisztikai élménypont jött létre.
Ezen fejlesztések továbbvitele, hálózatba szervezésüknek, szolgáltatásaik fejlesztésének támogatása aktívan megjelent a projektgyűjtő események.
Ezen célhoz kapcsolódik a jelentős turisztikai potenciált hordozó, hagyományokra, épülő térségi projektek és nagyrendezvények támogatása és továbbfejlesztése.

• közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése;
Az elmúlt programozási időszak legnépszerűbb pályázati kiírásaként a közösségi terek kialakítása, és fejlesztése szerepelt. A projektgyűjtő folyamat során is további jelentős igények fogalmazódtak meg.

• térségi innovációs környezet fejlesztése, Modell és Minta értékű térségi programok kialakítása
A körülmények, környezet változása, új megközelítéseket, új megoldásokat követelnek. Az energetikai problémák sokasodása a digitalizációs kihívások és a társadalmi, gazdasági problémák, adaptálható modell és minta programok létrejöttét generálják.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

1) Az intézkedés megnevezése: **LOKÁLIS GAZDASÁGFEJLESZTÉS (GZMLE HF 1)**

2) Specifikus cél:
   - **A vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások fenntartása, erősítése**
   - **A helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése**
   - **A megújuló energia, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten.**

   Célunk a helyi térségi szereplőkön keresztül a vidéki térség gazdasági potenciáljának erősítése, ezáltal munkahelymegtartó és felvevő képességének növelése.

3) Indoklás, alátámasztás: térségünkben jelentős számú mikro és kisvállalkozás működik. Az elmúlt másfél évben a fejlesztésükre irányuló pályázati felhívásunk 70%-ra történő emelésével jelentős aktivizálódást tapasztaltunk a pályázati támogatással történő vállalkozási fejlesztési projektek megfogalmazása terén. Mindezen fejlesztések javítják a vállalkozások jövedelemtermelő, munkahelymegőrző képességét, amelynek erősítése alapvető cél. A helyi termékek előállításának technológiai támogatása és piacra jutásának elősegítése közvetlenül hozzájárul a lakosság életminőségének és a vidéki gazdaság fejlődésének céljaihoz. Az intézkedés célja mindezek mellett a helyi természeti értékeinkre alapuló bakancsos-kerékpáros-, lovas-, vadász-, és egészségturisztikai célú fejlesztések támogatása is. Térségünkben a vállalkozások telephelyeinek, üzemi területeinek költséghatékony működtetése kiemelt igényként fogalmazódott meg a projektgyűjtés során, ezért ezen energetikai megoldások alkalmazása kiemelten fontos helyi szinteken.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:
   - Vállalkozás fejlesztését szolgáló építmény építése; fejlesztése; kisléptékű infrastrukturális beruházás; energetikai fejlesztés
   - Vállalkozás fejlesztését szolgáló eszköz-; gép-; növénybeszerzés; technológiai háttérfejlesztés
   - Vállalkozási tevékenység fejlesztését szolgáló új honlap tervezése, kialakítása vagy meglévő továbbfejlesztése
   - Szálláshelyhez nem kötött turisztikai szolgáltatás fejlesztése: építés és/vagy kisléptékű infrastrukturális fejlesztés és/vagy eszköz-, gépbeszerzés

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
   - Személygépjármű beszerzés
   - Élő állat vásárlás
   - Használt árucikkek beszerzése
   - Támogatási jogosultságok megvásárlása
   - Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése.
   - Új szálláshely kialakítása
   - Szálloda típusú szálláshely (a mindenkor hatályos jogszabály szerinti meghatározás alapján) fejlesztése
   - Ingatlan vásárlása
   - Rendezvényhez kapcsolódó tevékenységek (étel-, ital beszerzés, eszközbérlés, stb.)
   - Forgóeszköz beszerzés
   - Mezőgazdasági gép, vontató, traktor beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
   Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:
   - Jogi személyiségű vállalkozások (mikrovállalkozások)
   - Egyéni vállalkozók
   - Nonprofit gazdasági társaságok

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Alapelvek:
   - Innovatív megoldások előnyben részesítése
   - Környezettudatos megoldások előnyben részesítése
   - Munkahelymegtartó hatás
   - Energiahatékonyság növelése vagy megújuló energia használata
   - Munkahely teremtés
   - Hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatása (önfoglalkoztatás is). Hátrányos helyzetű személy: fogyatékkal élő / nő / 50 évnél idősebb munkanélküli / 25 év alatti pályakezdő személy

Kiválasztási kritériumok:
   - a fejlesztés megvalósításának helye a 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján
   - a fejlesztés településének lakosságszáma

- a fejlesztés során innovatív technológiai és/vagy környezettudatos eljárás kerül alkalmazásra
- a projekt által megőrzött / létrehozott munkahelyek száma
- (részletes és megalapozott) Üzleti Terv minősége
- a pályázó részt vett a HFS elkészítésében
- a projekt hátrányos helyzetű csoport(ok) foglalkoztatásával valósul meg

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8. pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

9) Tervezett forrás:
   a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 150.000.000 Ft
   b) a támogatás intenzitása: 65%
   c) a projektméret korlátai
      Maximális támogatás: 10.000.000 Ft
      Minimális támogatás: 3.000.000 Ft
   d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024 I. félév – 2027. II. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 18 hónap

12) Kimeneti indikátorok:
   - megőrzött munkahelyek száma: 15-50 db
   - megvalósult projektek száma: 15-50 db
   - fejlesztéssel érintett vállalkozások száma: 15-50 db
   - létrehozott munkahely (FTE): 2 fő

1) Az intézkedés megnevezése: **TÉRSÉGI INNOVATÍV, MINTA és MODELL PROGRAMOK TÁMOGATÁSA (GZMLE HF 2)**

2) Specifikus cél:
   - **a vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;**
   - **megújuló energia, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten;**
   - **helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása;**
   - **térségi innovációs környezet fejlesztése, Modell és Minta értékű térségi programok kialakítása**

3) Indoklás, alátámasztás: a térség komplex fejlesztésének követni kell a megváltozott társadalmi, gazdasági folyamatokat, kihívásokat. A helyi problémák, kihívások megoldására új megoldások, új megközelítések társadalmi, gazdasági innovációk alkalmazása kiemelten fontos. Az intézkedés egyrészt reagálni akar a vidéki térségekben megjelenő energetikai kihívásokra, azok innovatív fejlesztéseken keresztüli megoldására.

A megújuló energiák közösségi felhasználására irányuló kísérleti programjainak támogatása az adaptálhatóságot hangsúlyozva. A technológiai forradalom elvárásaira a vidéki térségeknek is reagálni kell, ezért a digitalizáció és automatizáció területén létrejövő új megoldások támogatását is tervezzük.
A térség társadalmi és gazdasági problémáinak megoldása újszerű, innovatív minta-, és modellprogramokon keresztül.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:
   - Épület / építmény létesítése, felújítása vagy bővítése
   - Eszközbeszerzés
   - Marketing
   - Rendezvényszervezés
   - Új vagy meglévő honlap tervezése és fejlesztése
   - Humán, műszaki természettudományi szakértői szolgáltatások

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
   - Személygépjármű beszerzés
   - Élő állat vásárlás
   - Használt árucikkek beszerzése
   - Támogatási jogosultságok megvásárlása
   - Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése.
   - Ingatlan vásárlása
   - Forgóeszköz beszerzés
   - Mezőgazdasági gép, vontató, traktor beszerzése
   - Segédmotorkerékpár beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
   Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:
   - Jogi személyiségű vállalkozások
   - Önkormányzatok
   - Egyesületek
   - Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Alapelvek és kiválasztási kritériumok:
   - Projekt helyi megalapozottsága, illeszkedése a HFS céljaihoz
   - Projektterv minősége, kidolgozottsága
   - HFS elkészítésében való részvétel projektgyűjtő adatlap beküldésével, vagy fejlesztési elképzelés személyes egyeztetésével
   - A projekt befejezését követően nyilvános záró rendezvény/sajtótájékoztató tartása a megvalósult fejlesztésről (ügyfél nyilatkozata alapján)
   - Együttműködő partnerek száma

- Fenntarthatóság, hosszú távú hasznosulás, adaptálhatóság
- Újszerű, innovatív megoldások

9) Tervezett forrás:
   a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 0 Ft
   b) a támogatás intenzitása
      Jogi személyiségű vállalkozások esetében 65%;
      Nem termelő jellegű beruházás esetén legfeljebb 100%
   c) a projektméret korlátai
      - Minimális támogatási összeg: 10.000.000 Ft
      - Maximális támogatási összeg: 30.000.000 Ft
   d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2025 I. félév – 2025. II. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 18 hónap

12) Kimeneti indikátorok:
   - megvalósult együttműködések száma: 4- 12 db
   - együttműködésben résztvevő szervezetek száma: 6-18 db
   - megvalósult projektek száma: 2-6 db
   - fejlesztéssel érintett vállalkozások száma: 2 db
   - fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma: 2 db
   - fejlesztéssel érintett civil szervezetek száma: 2 db

1) Az intézkedés megnevezése: **HELYI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ KEZDEMÉNYEZÉSEK TÁMOGATÁSA (GZMLE HF 3)**

2) Specifikus cél:
   - **közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése;**
   - **helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátó ipari programok kidolgozása, megvalósítása**

   Célunk a helyi térségi identitás megerősítése, a helyi természeti épített és kulturális örökségeket bemutató, azt népszerűsítő programok támogatása. További célunk a helyi közösségek további megerősítése, a közösségek együttműködésének fejlesztése közösségi terek kialakításával és megújításával.

3) Indoklás, alátámasztás: Az előző programozási ciklusban a helyi közösségi rendezvényeket és infrastrukturális fejlesztést támogató pályázati felhívásunkra volt a legnagyobb érdeklődés. Számos kültéri rendezvénytér jött létre, illetve újult meg. A projektgyűjtés során ez a fejlesztési, beavatkozási irány még jelentős szükségletként fogalmazódott meg a következő időszakban is.
   Térségünk gazdag természeti, néprajzi és kulturális értékeit bemutató rendezvényeink fontos identitásképző, és turisztikai szempontból jelentős hatást kifejtő események, amelyek széles körű szektorok közötti együttműködésben valósulnak meg. Ezen programok megerősítése, fejlesztése kiemelkedően fontos a helyi közösségeink, településeink életében.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- A település életében jelentős szerepet játszó, természeti vagy kulturális, vagy történelmi értékek megőrzését és bemutatását szolgáló ***meglévő – részben vagy teljesen nyitott – épület*** és/vagy építmény felújítása; bővítése; korszerűsítése, kapcsolódó marketing tevékenység támogatása
- A település életében jelentős szerepet játszó, természeti vagy kulturális, vagy történelmi értékek megőrzését és bemutatását szolgáló ***új – részben vagy teljesen nyitott – épület*** és/vagy építmény kialakítása, kapcsolódó marketing tevékenység támogatása
- Közösségi terek működtetéséhez szükséges ***eszköz- és/vagy gépbeszerzés***
- Helyi hagyományok ápolásához, szemléletformáláshoz kapcsolódó ***rendezvények, bemutatók, workshopok*** megtartása, hozzá kapcsolódó eszközök beszerzése, kapcsolódó marketing tevékenység támogatása

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
   - Személygépjármű beszerzés
   - Élő állat vásárlás
   - Használt árucikkek beszerzése
   - Támogatási jogosultságok megvásárlása
   - Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése.
   - Ingatlan vásárlása
   - Forgóeszköz beszerzés
   - Mezőgazdasági gép, vontató, traktor beszerzése
   - Segédmotorkerékpár beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:
   Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:
   - Önkormányzatok
   - Egyesületek
   - Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Alapelvek és kiválasztási kritériumok:
- Projekt helyi megalapozottsága, illeszkedése a HFS céljaihoz
- Projektterv minősége, kidolgozottsága
- HFS elkészítésében való részvétel projektgyűjtő adatlap beküldésével, vagy fejlesztési elképzelés személyes egyeztetésével
- A projekt befejezését követően nyilvános záró rendezvény/sajtótájékoztató tartása a megvalósult fejlesztésről (ügyfél nyilatkozata alapján)
- Kezdeményezés hatóköre (projektgazda székhelyétől eltérő településekre történő hatás pl. együttműködés olyan szervezettel, amely nem azonos településen működik)
- Együttműködő partnerek száma
- Fenntarthatóság, hosszú távú hasznosulás
- Több generációt érintő projekt

- Újszerű, innovatív megoldások
- Rendezvény résztvevőinek száma
- Komplex jellegű fejlesztés
- max. 4 db támogatott projekt / mikrotérség

9) Tervezett forrás:
   a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 150.000.000 Ft
      Rendezvények: 30.000.000 Ft
      Kültéri közösségi tér kialakítás, felújítás: 120.000.000 Ft
   b) a támogatás intenzitása: a nem termelő jellegű beruházások esetén legfeljebb 100%
   c) a projektméret korlátai
      Rendezvények, bemutatók, workshopok: 2.000.000 Ft – 2.500.000 Ft
      Közösségi tér kialakítás, felújítás: 5.000.000 Ft – 15.000.000 Ft
   d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024 I. félév – 2027. II. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok:

RENDEZVÉNYEK
- együttműködésben résztvevő szervezetek száma: 12 db
- megvalósult együttműködések száma: 12 db
- megvalósult projektek száma: 12 db
- fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma: 12 db
- fejlesztéssel érintett civil szervezetek száma: 12 db

KÖZÖSSÉGI TÉR KIALAKÍTÁS, FELÚJÍTÁS
- megvalósult együttműködések száma: 8 db
- együttműködésben résztvevő szervezetek száma: 8 db
- megvalósult projektek száma: 8 db
- fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma: 12 db
- fejlesztéssel érintett civil szervezetek száma: 12 db

9.2 Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

1. Nyugat-dunántúli HACS Akadémia

Tervezett tématerületek:
- közös rendezvények (LEADER Napok)
- közös többnapos szakmai továbbképzések (fórumok)
- közös tanulmányutak jó gyakorlatok megismerésére
- disszeminációs tevékenységek

Cél: Régió LEADER HACS munkaszervezeteinek és döntéshozó testületeinek LEADER szemléletének erősítése, képzettségi szintjének emelése

Indoklás, alátámasztás: Az együttműködés folytatása a 2014-2020-as időszakban megvalósult hasonló elnevezésű projektnek. Itt megvalósult tevékenységek: 2 db LEADER nap 2 különböző térségben, mediátor-és kommunikációs képzés, prezentációs technikák elsajátítása, prezi képzés, kisfilm-és forgatókönyvíró nap, közös kiadvány és film a megvalósult fejlesztésekről, jó gyakorlatokról.

2. Együttműködés a SZIGETKÖZ – MOSONI-SÍK LEADER EGYESÜLET

Tervezett tématerületek:

- közös rendezvények, tanulmányutak, táborok térségeink értékeinek megismertetése érdekében megcélozva a fiatal és idősebb korosztályt is
- közös sportesemények
- a közös tanulás, ismeretszerzés
- közös fejlesztések a gazdaság aktivizálása érdekében

Kapcsolódási pontok: digitális érték- és élménytár, Nyugat-dunántúli MézÚt, kulturális élményturizmus, helyi termék előállítása és piacra jutása, zöld út, térségi tananyag, fiatalok identitás erősítése, kisgyermeket nevelő családok bevonása, TDM, natúrparki tapasztalatok, Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, energetikai területek

Cél: Helyi gazdaság fejlesztése, helyi identitás, közösségek és tudás fejlesztése

Indoklás, alátámasztás: Már a 2014-20 programozási időszakban tanulmányutat szerveztünk a Göcsej-Zala mente LEADER Egyesület térségébe, hogy az ott megvalósított jó gyakorlatokat megismerjük, adaptáljuk a 23-27-es ciklusra. A két térség történetében, kultúrájában, helyi gazdaság fejlesztésében több találkozási pontot is találtunk. Több olyan önkormányzati, vállalkozói projektet látott delegációnk, amelyet szeretne átvenni és nálunk ahhoz hasonlóan megvalósítani. Az együtt gondolkodást folytatni kívánjuk a kapcsolódási pontokon.

3. Együttműködés a Kis-Küküllő térség településeivel (Kibéd Község Önkormányzata, Kibédi Seprődi János Művelődési Egyesület)

Tervezett tématerületek:

- Kárpát-medencei népmesekincs közös feldolgozása, mesemondó oskola létrehozása
- közös tanulás, ismeretszerzés a hagyomány éltetés területén
- kooperáció kialakítása az erdélyi helyi termékek térségünkben történő piacra vitelében

Kapcsolódási pontok: digitális érték- és élménytár, helyi termék előállítása és piacra jutása, helyi identitás erősítése

Cél: helyi identitás, közösségek és tudás fejlesztése

Indoklás, alátámasztás: Térségünkben 21 éve testvér települési kapcsolatok alakultak ki Kis-Küküllői –térség településeivel, elsősorban Kibéd településével.

2023. nyarán a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg a térségek közötti együttműködés továbbfejlesztésére irányuló program egyeztetés, amelynek keretében kialakításra kerültek a tervezett tématerületek, melyek finomítása, részletezése folyamatosan zajlik.

4. Egészségturisztikai szolgáltatásfejlesztés az apiterápia tématerületén (Csíkszéki Mézlovagrend,Hargita Megyei Méhész Egyesület, Udvarhelyszéki Mézlovagrend, Őrösi Pál Méhész Egylet-Székelyudvarhely)

Tervezett tématerületek:

- közös tanulás, ismeretszerzés, rendezvények, tanulmányutak

Kapcsolódási pontok: Nyugat-Dunántúli Méz Út, helyi termék előállítása és piacra jutása, egészségturisztikai élményturizmus

Cél: egészséges életmód népszerűsítése a helyi termékeken keresztül, egészségtudatosság és ismeret fejlesztése

Indoklás, alátámasztás: Zala-Vármegye országosan a legnagyobb számadatokkal rendelkezik a méhészek, és méhcsaládok számára irányulóan. A 14-20-as programozási időszakban innovatív fejlesztésként megvalósult egy mobil apiterápiás kezelőegység. Együttműködést alakítottunk ki az Országos Méz út Egyesülettel. Közös terveinkben szerepel Nyugat-Dunántúli Méz Út kialakítása, és nemzetközi, erdélyi méhész egyesületek, mézlovagrendek együttműködésbe való bekapcsolása.

b) Egyéb együttműködések megvalósítása

Jelen tervezési időszakban nem releváns.

9.3 Kommunikációs terv

A megvalósuló fejlesztésekről, illetve annak eredményeiről friss, naprakész információkkal szeretnénk ellátni az érintetteket, mivel a Göcsej-Zala mente Leader Egyesület számár kiemelten fontos a térség szereplőinek minél szélesebb körű tájékoztatása, információkkal való ellátása.

A Helyi Fejlesztési Stratégiával kapcsolatos kommunikáció: a közgyűlés által elfogadott HFS, illetve a későbbiek során felülvizsgálat keretében aktualizált HFS a HACS honlapján közzétételre kerül.

1) a célcsoport(ok) meghatározása

Az egyesület tagságában mind az önkormányzati, mind a civil, mind a vállalkozói szféra képviselteti magát. 49 tagtelepülésünk valamennyi lakosa szintén elsődleges célcsoportnak tekinthető. Ezek mellett még a következő kiemelt célcsoportok kerültek meghatározásra: egyéb, nem tagsági jogviszonnyal rendelkező partnerek, szervezetek; a térség iránt érdeklődők (pl. betelepülni szándékozó vállalkozások, utazási irodák, turisták); a térség vidékfejlesztéssel foglalkozó szervezetei; Zala Vármegyei Kormányhivatal; Zala Vármegyei Önkormányzat; Magyar Nemzeti Vidék Hálózat; hazai LEADER szervezetek

2) a kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása, beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját

3) a HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

- személyes konzultáció, egyeztetések: az akciócsoport munkaszervezeti irodát tart fenn, ahol meghatározott ügyfélszolgálati időben biztosított a személyes tájékoztatás a felhívásokkal, projektekkel, az egyesület dokumentumaiba történő betekintéssel kapcsolatban, ezáltal biztosítva az átláthatóságot és nyilvánosságot; célja a minőségi információnyújtás és -csere
- telefonos és emailes tájékoztatás, információnyújtás: telefonon és emaiben is aktívan rendelkezésre állunk a leendő pályázók, érdeklődők, kedvezményezettek számára
- egyeztetések, fórumok: rendszeresen tartunk fórumokat a folyamatos tájékoztatás biztosítása érdekében
- HACS honlap: az információáramlás biztosítása online térben az egyesület hivatalos honlapján keresztül történik (www.gocsejzalamente.hu)
- települési programokon, rendezvényeken való aktív részvétel: igény szerint részt veszünk településeink különböző rendezvényein, ahol naprakész információkkal szolgálunk a pályázati felhívásokkal, lehetőségekkel kapcsolatban
- kiadvány(ok) készítése, bemutatása
- közösségi médiában való aktív megjelenés: naprakész információk biztosítása a modern kor igényeinek megfelelő formában

Az Egyesülettel kapcsolatos aktuális információk, naprakész adatok elérhetők a HACS honlapján (www.gocsejzalamente.hu). Az észrevételek megtétele, a visszacsatolási lehetőség elsődlegesen emailben biztosított, de rendelkezünk vezetékes elérhetőséggel a munkaszervezeti irodában, továbbá mobiltelefonos elérhetőségekkel is. Emellett lehetséges személyes találkozó kérése is, akár külső helyszínen.

4) a kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

A kommunikációs tevékenység ellátása elsősorban a munkaszervezet feladata, melynek tagjai ilyen irányú feladataikat egymás között megosztva biztosítják a folyamatos kommunikációt, tájékoztatást (nyilvánosságot) és visszacsatolást. Bár konkrét ilyen jellegű végzettséggel a munkaszervezet tagjai nem rendelkeznek, több mint 15 év alatt szerzett tapasztalataink segítségével biztosítani tudjuk kommunikációs a releváns feladatok minőségi teljesítését.

5) a HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

A HACS a kommunikációs tevékenységet folyamatosan, igény szerint végzi. A kezelt felületeket (honlap, közösségi média) karbantartja, rendszeresen aktualizálja, naprakész információkkal feltölti.

6) a kommunikációs tevékenység pénzügyi terve a 2023 – 2027-es évekre vonatkoztatva, éves bontásban
A kommunikációs tevékenység költségei a működési költségek terhére kerülnek elszámolásra, ütemezésük a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításához igazodik.

	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunikációs tevékenység tervezett költsége (Ft)	30 000	40 000	50 000	50 000	50 000

9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

A 2013-2017 időszakban, aktívan kapcsolódtunk be a térségek közötti együttműködések területén megjelenő fejlesztésekbe.

1. Térségfejlesztés kulturális szereplők együttműködésével
2. „Észak-Nyugati átjáró", együttműködés a helyi termékfejlesztésben
3. Értékőrző hálózat – Térségi Tipikus Termékcsaládok fejlesztése, a kistérségi egyedi értékek revitalzálása érdekében
4. Energia két keréken – Mobilitás témaút kialakítása Zala megyében
5. Zéró Energia Épületek – Felkészülés a 2010/31-es Energetikai direktíva végrehajtására
6. Turisztikai törzskártya-rendszer bevezetése Vas megyében a helyi gazdaság élénkékítése céljából, illetve a kártyarendszer népszerűsítése, köztudatba való bevezetése
7. Hegypásztorok útján
8. Együttműködés a Béke nevében (Szentgotthárdi csata – Vasvári Béke)
9. Módszertan fejlesztési együttműködés a 3-10 év közötti gyermekek részképesség zavarainak kezelése érdekében

A későbbi időszakban kapacitás hiány miatt nem valósultak meg közös programok, de szakmai együttműködések igen. Ezek közül legjelentősebb az EFOP-1.5.2-16-2017 Humán Közszolgáltatások fejlesztése Térségi szemléletben, programhoz kapcsolódik, amely a pályázati felhívás keretében az illetékességi területünkről, 2 konzorcium is támogatásban részesült. A programok térségi megvalósításaiban közvetlen szakmai együttműködésben segítettük a sikeres megvalósítást.

Tervezett saját projektünk a Térségi Digitális Érték és Élménytár programok eredményeire és adatbázisára épülve, tervez kialakítani és működtetni egy a Térségi Identitásra, Együttműködésre és Imázsra irányuló fejlesztést, koordinációt.

Térségünkben egységesen, de a 3 mikro térségében (Észak-Nyugat Zala, Zalavölgye, Göcsej) külön-külön sincs ezt a területet irányító, koordináló szervezet.
A közös, mindenkire kiterjedő, együttműködésben megvalósuló fellépés és belső-külső kommunikáció kialakítása, már régi terve Helyi Akciócsoportunknak.
Az eddig felgyűjtött, digitalizált és rendszerezett helyi értékek kezelése, karbantartása, bővítése, megújítása nagyon fontos feladat és egyre feszítőbb helyi igény. Az erre alapuló koordinált térségi imázs és PR fejlesztésnek eljött az ideje. A közös identitáshoz kapcsolódó térségi megjelenés, arculat, térségi marketing, az értékeinkre alapuló kreatív anyagok, akciók kifejlesztése és működtetése, az együttműködést fejlesztő események, workshop-ok lebonyolítása hozzájárul a stratégiában megfogalmazott fő és specifikus céljaink megvalósításához.

A projekt megvalósítására tervezett forrás 28.839.920 Ft.
A projekt várhatóan 2024. évben kezdődik el és nagyjából 18-24 hónap alatt valósul meg,

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciós intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciós intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozza a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseihez képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
  - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
  - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
  - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
  - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.

- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
  - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
  - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
  - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
  - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A monitoring rendszer kialakítása szorosan összekapcsolódik a HACS által tervezett Helyi Felhívásokkal. Ezekben előírjuk a pályázók számára a rendszeresen kötelező adatszolgáltatást, mely biztosítja a monitoring rendszer működését. Az adatok bekérése:

- ➲ részben éves szinten történik (minden év február hónapjában) éves fenntartási jelentés formájában -> ebben az esetben az adatok feldolgozása és összegzése a benyújtást követő 30 napon belül megtörténik, ezt követően javaslatokat tudunk tenni a HFS esetleges átdolgozására
- ➲ részben időszakosan történik (nyertes projektek esetén záró beszámoló benyújtása) -> ebben az esetben a projekt fizikai és pénzügyi befejezését követően folyamatosan történik meg a kapott adatok feldolgozása

1) Helyi felhívás előkészítése:

Valamennyi helyi felhívásunk esetén megtörténik az adatok feltérképezése, azaz megvizsgáljuk és meghatározzuk, hogy milyen adatok bekérése lesz szükséges a beérkező támogatási kérelmek kapcsán. A felhívások alapján tervezett indikátorok, melyekhez kapcsolódóan adatszolgáltatás lesz majd szükséges:

- Új munkahelyek száma
- Beszerzett eszközök száma
- Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma
- Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma
- Megvalósult rendezvények száma

2) A támogatási kérelmek benyújtásakor, illetve feldolgozásakor várt adatok:

A helyi felhívások meghatározzák, hogy a támogatási kérelmek benyújtásakor a pályázóknak milyen adatokat kell megadniuk annak érdekében, hogy a monitoring tevékenység biztosítható legyen.

3) Monitoring:

Az egyes HF-ek végrehajtása során keletkező fő adatok (forráskeret nyilvántartás, kötelezettségvállalás nyilvántartás, pénzügy).

A monitoring kétféle módon történik meg:

- **folyamatosan**: a lezárt projektek esetén záró beszámoló kerül benyújtásra, melynek adattartalma folyamatosan kerül feldolgozásra
- **éves szinten**: valamennyi kedvezményezett éves fenntartási jelentés benyújtására kötelezett (évente 1 alkalommal, február hónapban); ezen adatok feldolgozása éves szinten, a benyújtást követő 30 napon belül történik meg

A folyamatos monitoring tevékenység az adatok folyamatos beérkezését és feldolgozását segíti, míg az éves jelentés alkalmas egyrészt a folyamatos monitoring felülvizsgálatára, másrészt annak kiegészítésére.

4) Ellenőrzések:

A rendszer működése során alapvető elvárás, hogy biztosítani kell az adatok pontosságát. Ez történhet formai ellenőrzéssel (meg kell vizsgálni az ügyintézés során, hogy a megfelelő formátumú adat szerepel-e a mezőben), illetve logikai ellenőrzéssel (bizonyos összefüggések alapján vizsgálja az adatok megfelelőségét).

Az esélyegyenlőségi szempontok biztosítása érdekében az intézkedések részletes kidolgozása során olyan módszertani eszközök kerültek alkalmazásra, mint például:

- Az **ex-ante értékelés** a projektek kiválasztásánál, amely biztosítja az esélyegyenlőség megteremtését az egyes projektekben. Cél, hogy a megvalósuló projektek biztosítsák a hátrányos helyzetű csoportok (pl. hosszú ideje munkanélküli személyek, idősebb, iskolarendszerből kihulló, alulképzett, fogyatékkal élő személyek, kisebbségi csoportok tagjai, migráló személyek) integrálódását. Értékelésnél előnyben részesülnek azok a projektek, melyek hátrányos helyzetű munkavállaló felvételét vállalják.
- **a projektek folyamatos nyomon követése a megvalósítási szakaszban**, melynek célja a programok eredményességéhez kapcsolódó információk begyűjtése
- **minősítés a monitorig szakaszban**: a projektek megvalósításának ellenőrzése során kiemelt szempont a projektben vállalt esélyegyenlőségi elveknek való tényleges megfelelés igazolása. Amennyiben a projekt jelentősen eltér az esélyegyenlőségi szempontok tekintetében a vállaltaktól, azt szankcionálni szükséges.

10.2 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége
Létrehozott munkahelyek száma *	A fejlesztés eredményeképpen újonnan felvételre kerülő munkavállalóval(kal) nő a	felvett fő száma

	kedvezményezett által foglalkoztatottak létszáma	
Megőrzött munkahelyek száma	A fejlesztés eredményeképpen megőrzött foglalkoztatottak száma	db
Megvalósult együttműködések száma	Projekt keretében megvalósult együttműködések száma	db
Együttműködésben résztvevő szervezetek száma	A kedvezményezetten kívüli, együttműködésben résztvevő szervezetek száma	db
Megvalósult projektek száma	A felhívás keretében megvalósult projektek száma	db
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósuló rendezvények száma	db
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcserében résztvevők száma	R.1[PR] A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10[PR] Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-

	láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya								
Kiépített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kilowatt	-	-	-	-	-	-	-
	Napelemes fejlesztések		-	-	-	-	-	-	-
	Biomassza		-	-	-	-	-	-	-
	Egyéb		-	-	-	-	-	-	-
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	-	-	-	-	1	1	-
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassza alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41[PR] Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel	fő	-	-	-	-	-	-	-

	rendelkező vidéki lakosság aránya								
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	-	-	-	-	-	-	-
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	-	-	-	5	10	-	-
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	-	-	-	5	10	-	-
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	-	-	-	-	5	10	-
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	-	-	-	-	-	-	-
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	-	-	-	6	6	-	-

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	**Lokális gazdaságfejlesztés**	0	80	70	0	0	150	45,6
2.	**TÉRSÉGI INNOVATÍV, MINTA és MODELL PROGRAMOK TÁMOGATÁSA**	0	0	0	0	0	0	0
3.	**Helyi identitást erősítő kezdeményezések támogatása**	0	90	60	0	0	150	45,6
4.	**Saját projekt**	0	0	29	0	0	29	8,8
	Összesen	0	170	159	0	0	329	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	0	25	25	25	21,2	96,2
Animációs költségek	0	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Egyéb tervezett bevételek	0	1,3	1,3	1,3	1,3	5,2
Összesen	0	26,8	26,8	26,8	23	103,4

Mellékletek

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

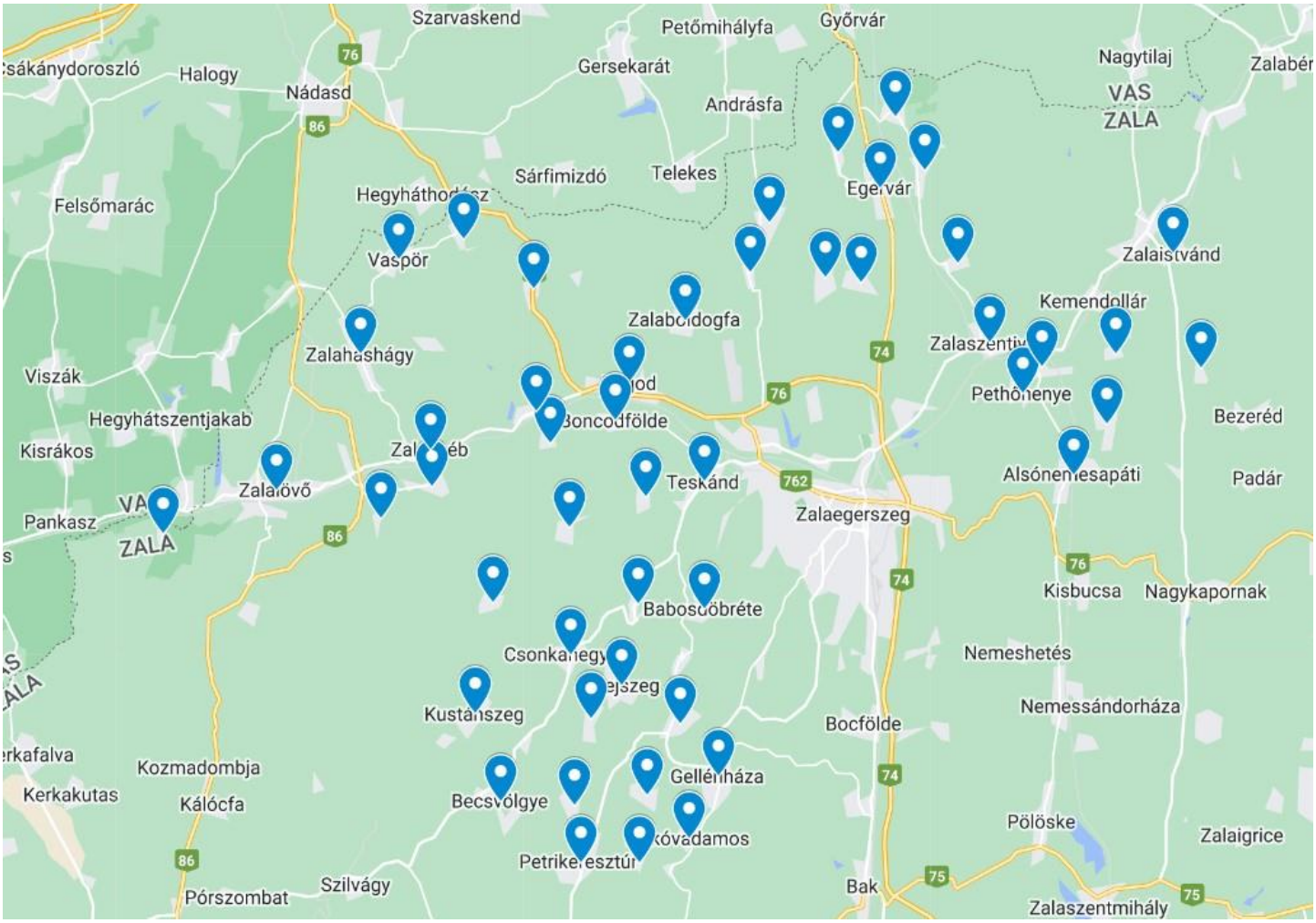

Településeink: Alsónemesapáti, Alibánfa, Babosdöbréte, Bagod, Becsvölgye, Boncodfölde, Böde, Csonkahegyhát, Csöde, Dobronhegy, Egervár, Gellénháza, Gombosszeg, Gősfa, Gyűrűs, Hagyárosbörönd, Hottó, Iborfia, Kávás, Keménfa, Kiskutas, Kispáli, Kustánszeg, Lakhegy, Lickóvadamos, Milejszeg, Nagykutas, Nagylengyel, Nagypáli, Nemesapáti, Németfalu, Ormándlak, Ozmánbük, Pálfiszeg, Pethőhenye, Petrikeresztúr, Salomvár, Teskánd, Vasboldogasszony, Vaspör, Vöckönd, Zalaboldogfa, Zalacséb, Zalaháshágy, Zalaistvánd, Zalalövő, Zalaszentgyörgy, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc

A) A HACS összetétele (elnökség, tagság, munkacsoportok, a HACS-ban betöltött pozíció és a szakterület megnevezésével)
Az Egyesület szervei: Közgyűlés, Elnökség (elnök, alelnökök), Munkaszervezet (munkaszervezet vezető)

KÖZGYŰLÉS
A helyi akciócsoport legfőbb szerve a **közgyűlés**, mely önkormányzati -, civil -, és a vállalkozói szféra képviselőiből áll. A tagságba való belépés önkéntes, nyílt, csatlakozási kérelem benyújtásával lehetséges. Az egyesület megalakulását követően a tagságba felvételt kérőnek kérelemben nyilatkozatot kell tennie arra vonatkozóan, hogy az Egyesület alapszabályát ismeri és azt, valamint az egyesület céljait, szellemiségét, értékrendjét és kialakult szokásait magára nézve kötelezőnek fogadja el. Az egyesület rendes tagja lehet az a természetes személy vagy jogi személy, aki az egyesület célkitűzésével egyetért és a célok megvalósítása érdekében tevékenységében aktívan részt kíván venni, továbbá az alapszabályban foglalt rendelkezéseket elfogadja. Az egyesület jogi személy tagjai a jogaikat és kötelezettségeiket a bejegyzett képviselőik révén gyakorolják, illetve teljesítik.

A Közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- az alapszabály módosítása
- a vezető tisztségviselők megválasztása, visszahívása
- az egyesület megszűnésének, egyesülésének és szétválásának elhatározása
- a tag kizárása
- az egyesület céljai és feladatai körébe tartozó tevékenységek meghatározása
- az egyesület gazdálkodási elveinek meghatározása
- a tagdíj megállapítása
- az éves beszámoló – ezen belül az ügyvezető szervnek az egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentésének – elfogadása
- az elnök beszámolójának megtárgyalása, elfogadása
- vezető tisztségviselő feletti munkáltatói jogok gyakorlása, ha a vezető tisztségviselő az egyesülettel munkaviszonyban áll
- olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet az egyesület saját tagjával, vezető tisztségviselőjével vagy ezek hozzátartozójával köt;
- a jelenlegi és korábbi egyesületi tagok és a vezető tisztségviselők elleni kártérítési igények érvényesítéséről való döntés;
- a végelszámoló kijelölése; és
- döntés mindazon kérdésben, amelyet jogszabály vagy az alapszabály a hatáskörébe utal.

ELNÖKSÉG

Az elnökség tagjai az egyesület elnöke, 2 alelnök és 7 elnökségi tag. Megválasztásuk reprezentatív és a szférák arányát betartó. Az elnökségi tagokat a közgyűlés delegálja. Az elnökség döntéseit nyílt szavazással hozza. Vezérelv az összeférhetetlenség, elfogultság mentesség és átláthatóság.

Az elnökség az egyesület ügyvezető szerve, amely dönt mindazon kérdésekben, amelyet jogszabály vagy Alapszabály nem utal a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe.

Az elnökség tagjait a Közgyűlés választja 5 év határozott időtartamra.

- A vezető tisztségviselőket az egyesület tagjai közül kell választani
- Az Elnökség az egyesület elnökét és alelnökét maga választja tagjai közül.
- Az Elnökség tagjai kötelesek a Közgyűlésen részt venni, a Közgyűlésen az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre válaszolni, az egyesület tevékenységéről és gazdasági helyzetéről beszámolni.
- A tisztségviselők tevékenységüket munkaviszonyban munkaszerződésük keretei között, de munkaviszonyon kívül is elláthatják. Utóbbi esetben a közgyűlés számukra tiszteletdíjat állapíthat meg, és munkájuk ellátásával összefüggésben felmerült indokolt költségeik megtérítését kérhetik.

Az elnökség hatáskörébe tartozik:

- az Egyesület napi ügyeinek vitele, a hatáskörbe tartozó ügyekben a döntések meghozatala,
- a beszámolók előkészítése és annak a Közgyűlés elé terjesztése,
- az éves költségvetés elkészítése és annak a Közgyűlés elé terjesztése,
- az Egyesületi vagyon kezelése, a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a Közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása,
- részvétel a Közgyűlésen és válaszadás az Egyesülettel kapcsolatos kérdésekre,
- a tagság nyilvántartása,
- az Egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése,
- az egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése,

- az Egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezte esetén az e törvényben előírt intézkedések megtétele,
- a tag felvételéről való döntés
- döntés mindazon kérdésben, amelyet jogszabály vagy alapszabály a hatáskörébe utal.
- Az elnökség döntéseiről, intézkedéseiről a következő közgyűlésen köteles beszámolni.
- Az elnökség jogosult az egyesület nevében jogok szerzésére és kötelezettségek vállalására azzal, hogy köteles erről a közgyűlés ill. a tagok felé beszámolni és őket tájékoztatni.
- Az elnökség szervezi, irányítja az egyesület munkáját, arról a közgyűlést rendszeresen tájékoztatja, és jelentősebb kérdésekben a közgyűléstől állásfoglalást kér. Az elnökség egyes feladatok ellátására állandó vagy ideiglenes jellegű munkabizottságokat hozhat létre.

Az egyesület vezető tisztségviselői:

- **Elnök** – Gyarmati Antal – polgármester - Zalalövő Város Önkormányzata
  tématerülete: településvezetés, - fejlesztés, közigazgatás,gasztronómia,sport

- **Alelnök** - Farkas Imre Józsefné – képviselő - Gellénházi Nők Egyesülete
  tématerülete: közigazgatás, civil szféra

- **Alelnök** – Köcse Tibor – polgármester - Nagypáli Község Önkormányzata
  tématerülete: településvezetés, - fejlesztés, közigazgatás, innováció

További elnökségi tagok:

- Barabás Erzsébet – polgármester – Dobronhegy Község Önkormányzata
  tématerülete: településvezetés, - fejlesztés, közigazgatás

- Németh Ágnes – képviselő - Zalai Igazságügyi Szakértő Kft.
  tématerületei: vállalkozás, értékesítés

- Bertalan Tibor – képviselő - Gyűrűsért Egyesület
  tématerületei: turisztika, vállalkozás, civil szféra

- Farkas Tiborné – képviselő - Gősfa Község Kultúrájáért és Fejlődéséért Egyesület
  tématerületei: civil szféra, közigazgatás

- Sipos Ferenc – polgármester – Bagod Község Önkormányzata
  tématerületei: településvezetés, - fejlesztés, közigazgatás

- Erdei Csaba – képviselő - E-Vill ’98 Bt.
  tématerületei: vállalkozás, értékesítés, sport

- Kovács Dezső – képviselő – NASTE BAU Kft.
  tématerületei: vállalkozás, értékesítés, civil szféra, gasztronómia

MUNKASZERVEZET

A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület munkaszervezet 3 fő főállású munkatársból áll:

- Rózsás Miklós munkaszervezet vezető
- Balázs András vidékfejlesztési tanácsadó
- Csáki Tímea vidékfejlesztési tanácsadó

B) A HACS döntéshozó testületének bemutatása

A HACS döntéshozó testülete a Helyi Bíráló Bizottság (HBB) [elnök].

A Helyi Bíráló Bizottság a LEADER HACS által a helyi döntéshozatal végrehajtása érdekében létrehozott és működtetett szerv, a LEADER HACS jogi személyiségű szervezetének választott testülete.

A Helyi Bíráló Bizottság kialakítása

- a HBB-t a HACS legfőbb szerve egyszerű többséggel választja, megbízatási időpontok megállapításával;
- a HBB hét tagból és három póttagból áll a folyamatos határozatképesség fenntartása érdekében;
- a HBB tagságában egyik szféra sem rendelkezhet a szavazatok 49%-át meghaladó hányaddal, valamint biztosítani szükséges, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok több, mint 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják. [A civil és üzleti szféra HBB tagságon belüli kötelező aránya legalább 50%, ezt a póttagokkal együtt is fenn kell tartani.]

Amennyiben egy HBB tag önkormányzati vezető (pl. polgármesteri) tisztséget is betölt más civil, vagy vállalkozói megbízatása mellett, akkor az arányok kialakítása és megállapítása során a közszférabeli tisztségét kell figyelembe venni;

- bármely tag vagy póttag megbízatásának megszűnése esetén a legfőbb szerv a megszűnéstől számított legkésőbb 30 napon belül új tagot/póttagot választ.

Feladatai:

- a HBB tagjai előzetesen áttekintik a HACS munkaszervezete által megküldött értékelési és pontozási javaslatot; illetve az elutasításra javasolt támogatási kérelmeket;
- a HBB tagjai ülés keretében tárgyalják meg a HACS munkaszervezete által összeállított értékelési és pontozási javaslatot, továbbá az elutasításra javasolt kérelmek indokolásának megalapozottságát;
- a HBB a HACS által átruházott hatáskörben dönt a beérkező helyi támogatási kérelmekről, akként, hogy vagy elutasítja azt, avagy a helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti sorrendje alapján támogató javaslatot hoz, azzal, hogy feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat, s ehhez megállapítja a helyi támogatási kérelmek pontozását;
- szakértőt – tanácskozási joggal – meghívhat a HBB ülésére.
- Amennyiben az ülésen – a támogatási kérelmekkel kapcsolatos döntések esetén- szavazategyenlőség alakul ki, ebben az esetben döntés nem születik az adott kérelemre vonatkozóan. Ebben az esetben a HBB azonban dönthet úgy, hogy – az ülésen megtárgyalt összes kérelemmel kapcsolatos döntéshozatalt követően – újból tárgyalja azt a kérelmet, amely esetében nem született döntés.

HBB tagjai:

- Cseke Ottó - CSEKE-ABLAKGYÁR Kft. **elnök**
- Vertetics László - Zalalövő Város Önkormányzata
- Köcse Tibor – Nagypáli Község Önkormányzata
- Sipos Ferenc – Bagod Község Önkormányzata
- Barabás Erzsébet – Dobronhegy Község Önkormányzata
- Kovács-Tóth Magdolna – Gellénházi Polgárőr Egyesület
- Varga-Kovács Emese - „Gyűrűs-Gidrán" Sport- és Kulturális Egyesület
- Hessel Ferencné - Gősfa Község Kultúrájáért, Fejlődéséért Egyesület
- Horváth Edmondné - Horváth Edmond Kft.
- Darabos Balázs - D és D 97' Kft.

C) A HACS tervezett munkaszervezeti felépítésének bemutatása (személyek, feladatok, helyszín stb.)

D) A működés fizikai feltételeinek rendelkezésre állásának, a fenntartás biztosításának bemutatása

A Göcsej-Zala mente Leader Egyesület munkaszervezet jelenleg 3 fő főállású munkatársból áll: Rózsás Miklós munkaszervezet vezető, Balázs András vidékfejlesztési tanácsadó, Csáki Tímea vidékfejlesztési tanácsadó.

A munkaszervezet az alábbi irodai kapacitással rendelkezik: 1 db 12 m2 alapterületű és 1 db 11,8 m2 alapterületű irodahelység, valamint 1 db 15,78 m2 alapterületű irattár.

Az irodák teljes bútorzattal és irodatechnikai berendezésekkel felszereltek (bútorzat, nyomtató, fénymásoló, szkenner, telefon, számítógépek).

A HACS szervezeti felépítése, szerepek és eljárások:

- **HACS szervezeti felépítése**

  A legfőbb döntéshozó szerv a **Közgyűlés**, melynek fő feladatai a tagfelvétel jóváhagyása, a tagdíj összegének meghatározása, évenkénti felülvizsgálata, a költségvetés és éves beszámoló elfogadása, a tisztségviselők megválasztása, az alapszabály szükség szerinti módosítása.

  Az Egyesület operatív döntéshozó szerve az **Elnökség**, mely 10 tagból áll: 1 fő elnök, 2 fő alelnök és 7 tag. Az Elnökségben mindhárom szféra (önkormányzati, civil, vállalkozói) képviselteti magát (4-3-3 fő), továbbá mindhárom mikrotérség (Észak-Nyugat Zala, Göcsej, Zalavölgye) képviselete biztosított. Az elnökség a közgyűlések közötti időszakban az egyesület vezető szerve: bármely, az egyesületet érintő kérdésben intézkedhet és dönthet a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyek kivételével.

  A döntéshozó szerv a **Helyi Bíráló Bizottság**, melynek kialakítása hasonló, mint az Elnökségé: 7 tag + 3 póttag (mindhárom mikrotérség, illetve mindhárom szféra képviselete biztosítva van). Tagjait a Közgyűlés választja meg.

  A mindennapi feladatok ellátását a **munkaszervezet** biztosítja 3 fő állású munkavállaló segítségével.

- **hogyan válhat valaki taggá, tagdíj mértéke, hogyan történik a szervezeti egységek kialakítása, a személyek kiválasztása**

  Az egyesület tagja az a belföldi természetes / jogi személy / jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet lehet, aki / amely az egyesület céljaival egyetért, annak működésében részt kíván venni, az alapszabályban meghatározott rendelkezéseket elfogadja. A belépési szándékot a belépési nyilatkozat benyújtásával lehet jelezni a HACS felé; a tagfelvételről a Közgyűlés dönt.

- **a HACS tagokkal kapcsolatos alapelvárások**

  A HACS tagjai a belépési nyilatkozattal elfogadják az egyesület céljait, az alapszabályban meghatározott rendelkezéseket, továbbá a Közgyűlés által meghozott döntéseket, továbbá vállalják az évenkénti tagdíj megfizetését. Amennyiben valamilyen tisztséget töltenek be az egyesületben, kötelesek azt a legjobb tudásuk szerint ellátni.

- **bármilyen hozzájárulás, amellyel a tagok, vagy egyéb partnerek segíthetik a HACS munkáját (ha van ilyen)**
  Esetünkben ez a pont nem releváns.

A HACS által javasolt döntéshozási alapelvek
Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása:

- **a folyamat szakaszainak bemutatása:**

  A támogatási kérelmek benyújtása folyamatos, amennyiben a releváns felhívás nem áll felfüggesztés alatt vagy nem zárult le, míg az értékelési folyamat szakaszos. Utóbbi azt jelenti, hogy szakasznapok kerülnek meghatározásra (évente minimum 3-4 db), így a beadott támogatási kérelmek ügyintézése, értékelése és jóváhagyása / elutasítása folyamatosan biztosítható.

- **kik vesznek részt a folyamat egyes szakaszaiban, mi a feladatuk és a felelősségük**

  Az ügyintézés (formai és tartalmi ellenőrzés, továbbá értékelés) a munkaszervezet feladata és felelőssége a „4 szem elv" alapján: a beadott támogatási kérelmeket egy ügyintéző viszi végig az ügyintézési folyamaton, egy másik ügyintéző pedig ellenőrzi a tevékenységét. A formai és tartalmi ügyintézésen átesett, értékelést követően a minimálisan meghatározott pontszámot elérő támogatási kérelmekről a HACS Helyi Bíráló Bizottsága (HBB), azaz az egyesület döntéshozó szerve dönt. Jóváhagyás esetén a HACS munkaszervezete intézkedik a kérelem Kormányhivatal felé történő továbbításáról.

  A folyamatban résztvevőknek összeférhetetlenségi, illetve titoktartási nyilatkozatot kell tenniük.

  A munkaszervezet további feladata a projektek előkészítésében, a pályázati anyagok elkészítésében, illetve a kifizetési kérelmekkel kapcsolatos segítségnyújtás, tájékoztatás, információadás.

- **a döntéshozás módjának, alapelveinek bemutatása (súlyozásos pontozás, konszenzus, szavazás, ezek variációi, határozatképesség feltétele)**

  A munkaszervezet a minimum pontszámot elérő támogatási kérelmeket felhívásonként, azon belül pedig szakaszonként is összesíti, illetve rangsorolja. A HBB 7 tagja szavazással dönt egyesével a kérelmek jóváhagyásáról vagy elutasításáról. A szavazás során az egyes szférák aránya mindig a HBB ügyrend előírásainak megfelelő: egyik szféra aránya sem haladja meg az 50%-ot. Amennyiben valamely tag összeférhetetlen vagy nem tud részt venni az ülésen, valamely póttag veszi át a helyét, a megfelelő szavazati arányra ügyelve. A HBB ülésen midig részt vesz legalább a tagság fele, azaz minimum 4 fő.

- **a kiválasztás szempontrendszerének bemutatása.**

  A kiválasztásnál fontosnak tartjuk és elő is írjuk az akciócsoporttal való kapcsolatfelvételt: a leendő pályázó kötelező elvárásként személyes konzultáción vesz részt a HACS munkaszervezeti irodájában (8912 Nagypáli, 030/2 hrsz.). Előnyt jelent emellett a HFS elkészítésében való aktív részvétel is: aki részt vett a HFS elkészítésében (fejlesztési elképzelés személyes egyeztetése / projektötlet adatlap benyújtása / részvétel valamely HFS előkészítő fórumon), az erre előre meghatározott pontot kap értékeléskor. A kiválasztás, értékelés egyéb szempontjai, előírásai a HFS korábbi pontjaiban leírásra kerültek.